

ZEKERHEID OP EEN DUURZAAM EUROPA

Verkiezingsprogramma Europa 2019

Inleiding

‘Deze verkiezingen gaan over de ziel van Europa’, zegt Europees Commissaris Frans Timmermans. De Nederlander heeft gelijk. Helaas. De Europese verkiezingen van 26 mei gaan over de vraag of Europa kiest voor het pad van de democratie, de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden. Dan wel of Europa afstevent op de heerschappij van de macht, zoals door autocraten wordt bepleit. In Hongarije en Polen wankelen democratie en rechtsstaat vandaag al onder druk van nationalisme en populisme.

Het zijn dus belangrijke verkiezingen. U kiest mee welk Europa we de komende jaren krijgen. Door de vierde industriële revolutie (dataverwerking, digitalisering, robotisering, artificiële intelligentie...) en de klimaatverandering verandert de wereld zo snel dat we ons dringend moeten aanpassen. Dat vereist radicale keuzes. Er moet een nieuw en duurzaam economisch model worden ontwikkeld. En er moet een nieuw sociaal pact met de Europese burgers worden gesloten. Alle Europeanen moeten de garantie krijgen dat ook zij de vruchten van die snelle verandering kunnen plukken. Om die twee zaken daadwerkelijk te realiseren, blijft sp.a voorstander van een sterke Europese Unie, die over veel meer gaat dan economische samenwerking.

Voor sp.a moet de mens opnieuw centraal staan in het Europese verhaal. Zo is de EU destijds ook ontstaan. Als een verbindend verhaal voor de miljoenen mensen die voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) het slachtoffer werden van extreem nationalisme. ‘Nooit meer oorlog’ stond centraal. Economie was een middel, géén doel. Pas later werd de interne markt een doel op zich. Het Europese beleid ging te veel ten dienste staan van liberalisering, deregulering, budgettaire normen en de groei van de markt. Intussen weten we dat de neoliberale fabel vooral tot schrijnende ongelijkheid heeft geleid. En wekt het Europese beleid veeleer nieuwe vormen van nationalisme op, dan dat het verbondenheid in de unie bevordert. Om daar verandering in te brengen, pleiten wij niet voor minder, maar voor meer Europa. Voor onder meer een voldragen Europees buitenlands en defensiebeleid. Voor een beleid met een visie. Wij willen een sociaal Europa. Een unie die de wereldwijde pleitbezorger is van vrijheid, gelijkheid, democratie, mensenrechten en ontwapening.

Wij willen een transparante en democratische unie met democratische lidstaten die op hun beurt sociaal, zorgzaam en gastvrij zijn. Wij willen een unie die alle Europeanen actief kansen biedt. Die hen beschermt tegen sociale risico's en gelijke toegang tot publieke goederen zoals onderwijs en gezondheidszorg garandeert.

KRACHTIG SOCIAAL BELEID

We moeten onze economie versneld klimaatneutraal en circulair maken. Dat zal tot nieuwe banen leiden. Maar die transitie of overgang heeft alleen slaagkans als *alle* Europeanen er beter van worden, en niet alleen de multinationals en datagiganten die weigeren om belastingen te betalen. Een klimaatbeleid zonder krachtig sociaal beleid heeft geen kans van slagen. De te maken omslag is zo ingrijpend dat hij er alleen kan komen als er een breed maatschappelijk draagvlak voor is. En dat draagvlak zal pas groeien als de lusten en lasten eerlijk worden verdeeld. En daarvoor is dus een krachtig sociaal beleid nodig.

We kunnen die nakende omslag bijgevolg ook positief bekijken. Eigenlijk is transitie een reuzegrote kans op nieuwe banen, meer welvaart en een duurzame economie. Duurzaam in de zin van sociaal rechtvaardig en solidair met de volgende generaties. Zonder eerlijke welvaartsverdeling, zonder voldoende hoge minimumlonen, zonder sociale bescherming en zonder sterke publieke dienstverlening groeit er geen breed draagvlak voor de transitie naar een duurzame economie.

Er moeten dus tijdig maatregelen worden genomen die mensen de zekerheid bieden dat de omslag niet bedreigend is voor hun baan of hun kinderen, maar dat ze er mee de vruchten van kunnen plukken. In de visie van sp.a moet de overheid - niet in het minst Europa - op die transitie anticiperen, ze begeleiden en investeringen kanaliseren naar bedrijven die de klimaatomslag aan waardig werk koppelen. Die banen kunnen er komen. Een ambitieus Belgisch klimaatbeleid zorgt volgens het Planbureau voor 80.000 nieuwe jobs. Maar het zullen andere banen dan nu zijn.

RECHTVAARDIGE TRANSITIE

Mensen die werken in de klassieke, vervuilende industrie, de wegwerpeconomie of de op verbrandingsmotoren gestoelde automobielsector mogen niet aan hun lot worden overgelaten. Die zekerheid willen wij, sp.a, hen bieden. Daarom willen we een 'Fonds voor rechtvaardige transitie' oprichten. Dat fonds moet compensaties bieden aan werknemers die aan de verliezende kant van de transitie dreigen terecht te komen. We moeten die werknemers met nuttige opleidingen en herscholingen klaarstomen voor een andere baan.

sp.a wil dat de Europese fondsen maximaal in rechtvaardige transitie worden geïnvesteerd. Investerings die de duurzame transitie ondergraven, verdienen geen steun. Rechtvaardige transitie is voor ons de standaard voor de omschakeling naar een andere economie. Duurzaamheid is onlosmakelijk verbonden met milieu, sociaal welzijn en economische welvaart. Het gaat ook om sociale strijd: het zijn *mensen* die getroffen worden door de aftakeling van het leefmilieu en de klimaatopwarming. Sterker, het zijn de zwaksten die er het eerste slachtoffer van worden. Er wordt pas sociale vooruitgang geboekt als, bijvoorbeeld, de omslag naar hernieuwbare energie samengaat met het terugdringen van energiearmoede. Dat is het verhaal van de sociaaldemocratie. Dat is ons verhaal.

Een samenleving waarin steeds meer mensen vrezen dat hun kinderen het slechter zullen hebben dan zij en steeds meer mensen worden geconfronteerd met ongelijkheid door de race naar de bodem, job-onzekerheid of aftakelende sociale bescherming is géén duurzame samenleving. Een samenleving waarin de slachtoffers van het rentenierskapitalisme - dat een kleine groep mensen stinkend rijk heeft gemaakt - steun zoeken bij partijen die de democratie en de rechtsstaat zelf onderuit willen halen, is géén duurzame samenleving. Een samenleving die radicaal polariseert, waarin bevolkingsgroepen tegen elkaar worden opgezet en discriminatie niet actief wordt bestreden, is géén duurzame samenleving. In een op uitbuiting steunende economie is het onmogelijk om armoede en ongelijkheid daadwerkelijk te bestrijden. Een duurzame leefomgeving creëren, is onmogelijk als armoede en ongelijkheid blijven bestaan.

Voor het slagen van de transitie is het van groot belang dat gewone burgers mee het verschil kunnen maken. Daarin moeten ze zich gesteund voelen door krachtige en afdwingbare rechten en de mogelijkheid om in alle vrijheid collectieve actie te ondernemen via vakbonden, burgerbewegingen of ngo's. Het is daarom noodzakelijk dat de EU het middenveld actief beschermt en ondersteunt. Vakbonden moeten ernstig worden genomen als partner in het overleg tussen ondernemingen, overheden en werknemers. Degelijke sociale rechten moeten op Europees niveau worden verankerd.

SOCIAAL, ECOLOGISCH EN ECONOMISCH DUURZAAM

Burgers moeten de zekerheid krijgen dat we in Europa samenwerken om échte welvaart op te bouwen. Dat we samen streven naar een samenleving waarin welbevinden het einddoel is. Om daar te komen, wil de Europese sociaaldemocratie dat de EU het roer omgooit. Het Europese schip moet van koers veranderen. We willen een Europees Duurzaam Ontwikkelingspact sluiten, dat sociale en ecologische duurzaamheid op voet van gelijkheid plaatst met economische duurzaamheid. Via dat Ontwikkelingspact wordt ook gemeten en bijgestuurd. Gekeken kan worden naar de inkomensongelijkheid, de genderkloof, de armoedecijfers, de publieke uitgaven aan onderwijs, de uitstoot van broeikasgassen, het aandeel aan hernieuwbare energie, het gebruik van natuurlijke grondstoffen, de biodiversiteit, het aandeel aan betaalbare en kwaliteitsvolle woningen, de strijd tegen discriminatie, de recyclagegraad...

Tien procent van de Europese bevolking behoort vandaag tot de 'werkende armen' en een even grote groep slaagt er niet in de energierekening te betalen of dagelijks een gezonde maaltijd op tafel te zetten. Een kwart van de Europese kinderen loopt het risico om in armoede terecht te komen. sp.a wil dat de volgende Europese Commissie een Armoedebestrijdingsplan opstelt waarin de 'Kindergarantie' een belangrijke rol speelt. Die Kindergarantie moet ervoor zorgen dat elk kind met een armoederisico toegang heeft tot gratis gezondheidszorg, onderwijs en kinderopvang, degelijke voeding en huisvesting.

EERLIJKE BELASTINGEN

Het principe van rechtvaardige transitie (*'Just Transition'*) willen we verankeren in alle beleidsprocessen voor de overgang naar een klimaatneutrale en circulaire economie. Zekerheid bieden gaat over meer dan jobs. Het gaat ook over het recht op energiezuinig wonen, op basismobiliteit en basisbereikbaarheid, op gratis toegang tot publieke goederen zoals onderwijs,

gezondheidszorg, internet... Het moet ook gaan over eerlijke belastingen. Er moet eindelijk een gemeenschappelijke Europese basis voor de vennootschapsbelasting worden gelegd. Het is onaanvaardbaar dat multinationals en hightech-reuzen nauwelijks of géén belastingen betalen. Grote bedrijven en superrijken ontwijken in de EU via belastingparadijzen jaarlijks voor 1.000 miljard euro aan belastingen. Wij willen dat bedrijven belastingen betalen in de lidstaat waar ze hun winst maken. We willen een Europees agentschap tegen financiële en belastingfraude oprichten. Multinationals moeten in de EU voldoen aan de in een Europees Paspoort voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen opgenomen afspraken, die in Europese wetgeving worden verankerd. Het gaat daarbij onder meer om vertegenwoordiging van werknemers in raden van bestuur, sociale dialoog, correcte arbeidscontracten, gendergelijkheid, milieu-impact, fiscale afspraken...

EUROPESE KLIMAATWET

Het Europese klimaatbeleid is in een lappendeken van richtlijnen en verordeningen waarvan het effect op de uitstoot van broeikasgassen onvoorspelbaar is. Een aantal lidstaten heeft zelf ook nog eens erg van elkaar verschillende klimaatwetten. Tijdens de volgende bestuursperiode willen we werk maken van een alomvattende Europese Klimaatwet. Die verankert de klimaatdoelstellingen van het Akkoord van Parijs in wetgeving, die direct bindend is voor de lidstaten. De Klimaatwet moet ook rekening houden met een eerlijke verdeling van de kosten van klimaatmaatregelen. Vandaag betalen burgers daar veel meer voor dan bedrijven.

SOLIDAIR MET VLUCHTELINGEN

sp.a staat voor een menselijk en gecontroleerd asiel- en migratiebeleid. We kiezen uitdrukkelijk níét voor een opengrenzenbeleid dat ons elke grip doet verliezen. We willen de komende vijf jaar extra Europese structuurfondsen aan steden en regio's geven om ze te helpen nieuwkomers te integreren. Mensen op de vlucht moeten menswaardig worden opgevangen en Europese burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat hun overheid die opvang goed organiseert. Dat is mogelijk in een solidair systeem dat voorziet in snelle en menswaardige procedures aan de buitengrenzen van de unie. Vluchtelingen die recht hebben op asiel, worden over de lidstaten van de unie verspreid. Een tweede piste is die van het hervestigingsbeleid, waarbij vluchtelingen worden overgebracht naar derde landen die vooraf een duurzaam verblijfsrecht hebben toegezegd.

Negentig procent van alle vluchtelingen wereldwijd wordt in kampen in hun regio opgevangen. Daar verblijven ze vaak jarenlang. Zonder uitzicht op werk, onderwijs voor hun kinderen of degelijke huisvesting. Opvang in de regio betekent voor sp.a dat vluchtelingen daar een echte toekomst kunnen opbouwen. De internationale gemeenschap moet daarin extra investeren, de Europese Unie op kop.

STRESSTEST DEMOCRATIE

De democratie, de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden vormen de basis van onze vrijheid, veiligheid en welvaart. Maar onze democratische basiswaarden liggen onder vuur. Er zijn de jihad-terreur en de Russische manipulatie van de democratie via digitale media. Mogelijk nog bedreigender is de uitholling van binnenuit, zoals in Hongarije en Polen. Voor ons geldt dat wie lid wil zijn van de unie, in eigen land de regels van de democratische rechtsstaat moet respecteren. De opkomst van rechts-populistische en extreemrechtse partijen in is een bedreiging voor de Europese

democratie. Anders dan bij de euro- of de vluchtelingen crisis wordt de crisis van de democratie en de rechtsstaat niet als een systeemcrisis beschouwd. Dat is ze wel. Maar elke crisis biedt kansen.

Dit is een unieke opportuniteit om te tonen dat de EU niet alleen een economische unie is, maar een op gedeelde waarden gebouwde gemeenschap. Een unie die de grondwaarden van de democratische rechtsstaat duurzaam weet te verankeren zou een prominentere rol op het internationale toneel kunnen spelen. Ze zou geloofwaardiger zijn als advocaat van democratie, rechtsstaat en mensenrechten. Een jaarlijkse stresstest voor de democratie - met daaraan gekoppelde sancties - moet voor sp.a deel uitmaken van het nieuwe Duurzaam Ontwikkelingspact.

EUROPESE SOCIALE ZEKERHEID

Als we Europese burgers de zekerheid willen geven dat hun kinderen het net zo goed of zelfs beter zullen hebben dan zij, moeten we op lange termijn durven te denken. We moeten een visie ontwikkelen die streeft naar een duurzaam samenlevingsmodel waarin sociale rechtvaardigheid hand in hand gaat met een bloeiende economie en een gezonde leefomgeving. Sociale rechtvaardigheid is de basisvoorwaarde om bij de bevolking de draagkracht voor de transitie naar dat nieuwe economische model mogelijk te maken. Dat streven naar sociale rechtvaardigheid maakt voor ons onlosmakelijk deel uit van onze Europese geschiedenis. 'Overheidsbescherming tegen sociale risico's en gelijke toegang tot publieke goederen zoals onderwijs zijn bepalend voor de Europese *way of life*', schreef Frank Vandenbroucke. De Eurobarometer van 2013 geeft aan dat Europeanen geloven dat hun 'gevoel een echte Europese burger te zijn' zou worden versterkt door maatregelen die hun dagelijks leven positief beïnvloeden. Een geharmoniseerde sociale zekerheid in Europa schuiven de Europeanen als eerste maatregel naar voren. Sociale bescherming biedt mensen zekerheid. De zekerheid die wij, socialisten, de Europeanen willen bieden.

1. Democratische Unie met democratische lidstaten

Democratie, rechtsstaat en fundamentele vrijheden vormen de drie pijlers van de westerse samenleving. Ze zijn het fundament van de Europese vrijheid en van onze veiligheid en welvaart. De Europese samenwerking staat of valt met wederzijds vertrouwen in de democratische werking van de lidstaten. Voor sp.a is Europa niet alleen een economische unie maar ook een op gedeelde waarden steunende gemeenschap. Door meer te zijn dan een economisch project kan de EU een prominentere rol op het internationale toneel opeisen. En kan ze democratie, rechtsstaat en mensenrechten met grotere geloofwaardigheid binnen en buiten haar grenzen promoten.

Via onder meer verkiezingen, het publieke debat in parlementen en verkozen raden, en vrije media kunnen burgers hun overheid sturen en controleren. Besluitvorming moet transparant en toegankelijk zijn voor media en publiek. sp.a wil dat in die besluitvorming ook een beroep wordt gedaan op de expertise, terreinkennis en democratische legitimiteit van het georganiseerde middenveld (vakverenigingen, ziekenfondsen, werkgeversorganisaties...). Hetzelfde geldt voor mensen en burgerbewegingen die over de nodige kennis beschikken om een actieve bijdrage aan het beleid te leveren.

VOORSTEL SP.A – Democratische rechtsstaten

Wij willen dat België in Europa aan de kar trekt voor een Europese ‘kopgroep voor de rechtsstaat en democratie’, een groep die het voortouw neemt, maar ook zélf het goede voorbeeld geeft. België moet binnen de EU - multilateraal en bilateraal - blijven benadrukken dat het goed functioneren van de rechtsstaat in de lidstaten van het grootste belang is voor het vertrouwen onder de burgers van de EU en het fundament is voor de intensieve samenwerking tussen de lidstaten.

VOORSTEL SP.A – Europese stresstest democratie

sp.a wil een ‘stresstest voor de democratie’. Grote banken worden onderworpen aan een stresstest omdat hun falen het financiële systeem en de financiële stabiliteit van Europa ernstig kan schaden. We doen dit eveneens voor onze nationale begrotingen. De huidige Europese rechtsstaat-dialogoos voldoet niet. We moeten ook voor de opstap nemen naar een krachtig mechanisme van peer review gebaseerd op sterke, onafhankelijke beoordelingsrapporten en monitoring, een stresstest voor de democratie.

VOORSTEL SP.A – Europese waakhond democratie

De basis van dergelijk mechanisme moet een vaste autoriteit zijn die op een onafhankelijke en objectieve manier de jaarlijkse doorlichting en daarbij aansluitende rapportage kan uitvoeren. Dit vereist dus dat we in de schoot van de EU een echte, onafhankelijke Europese waakhond voor de democratie installeren (de ‘Kopenhagen-Commissie’) onder leiding van een Hoge Commissaris.

VOORSTEL SP.A – Doeltreffende sancties

Sancties moeten doeltreffender en fijnmaziger zijn dan vandaag. Middelen uit de Europese fondsen moeten verminderd of geschrapt kunnen worden bij lidstaten die ernstige inbreuken plegen op de fundamentele principes van de rechtsstaat zonder dat dit ten koste gaat van de bevolking.

VOORSTEL SP.A – Vakbonden op Europees niveau

De rol van vakbonden staat in verschillende EU-lidstaten onder druk. De EU heeft op dit gebied weinig bevoegdheden maar moet zelf het goede voorbeeld geven door de rol van vakbonden op EU-niveau versterken door zelf meer belang te hechten aan tripartiet overleg en sociale dialoog en door sociale partners een grotere rol te laten spelen in het Europese beleid.

VOORSTEL SP.A - Wettelijk kader middenveld

sp.a wil een Europees wettelijk kader dat het middenveld toelaat te werken zonder enige inmenging van de overheid.

VOORSTEL SP.A – Europese steun voor middenveld

Een Europees Fonds voor de Democratie moet het lokale middenveld, dat opkomt voor de democratie en de rechtsstaat, financieel ondersteunen om de lokale democratische weerbaarheid te verhogen. Europa doet dat al trouwens voor ngo's buiten de Unie.

VOORSTEL SP.A – Europese burgerparticipatie

sp.a wil dat minimumstandaarden worden vastgelegd voor de dialoog tussen de Europese instellingen en de burgergemeenschap. Die dialoog is weliswaar voorzien in art. 11 van het verdrag over de werking van de EU (participatieve democratie) maar bij gebrek aan duidelijk kader blijft die burgerparticipatie tot nu toe beperkt.

2. Universele toepassing van mensenrechten

Mensenrechten zijn universeel, ondeelbaar en onvervreemdbaar. Ze gelden overal ter wereld en voor iedereen. Het respecteren van mensenrechten draagt onmiskenbaar bij tot de ontwikkeling van mens en maatschappij. Het promoten van deze rechten vergroot de veiligheid en de toekomstperspectieven van mensen. sp.a is voorstander van een sterke pro-mensenrechtendiplomatie. Ook in multinationale instellingen zoals de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Raad van Europa.

VOORSTEL SP.A – Internationale handelsakkoorden

Internationale handelsakkoorden moeten worden gekoppeld aan de naleving van de mensenrechten, sociale verdragen en milieu-conventies en moeten beschermende clausules i.v.m. onze sociale zekerheid en loon-arbeidsvoorwaarden bevatten. De regels en afspraken daarrond maken we meteen juridisch afdwingbaar. De economische voordelen schorten we op als die beloften niet worden ingelost en de toestand verslechtert. Bij toepassing van het principe ‘de vervuiler/uitbouter betaalt’ moeten we sancties richten op bedrijven of sectoren die tegen dit principe zondigen.

VOORSTEL SP.A – Investeringshof onder strikte voorwaarden

In plaats van een investeerder-staat geschillenregeling (ISDS/ICS) maken investeringsakkoorden gebruik van de lokale rechtspraak die waar nodig via internationale samenwerking wordt versterkt. Van een Multilateraal Investeringshof kan alleen maar sprake zijn onder strikte voorwaarden: de voorafgaande aannamen van een bindend VN Verdrag over bedrijven en mensenrechten en afdwingbare bepalingen over duurzame ontwikkeling.

VOORSTEL SP.A – Democratische legitimiteit

Teneinde de democratische legitimiteit van de Europese investerings- en handelspolitiek te garanderen, dienen de nationale, en in het geval van België, deelstaatparlementen nauw betrokken te worden. In de vrijhandelsonderhandelingen dient de Commissie meer rekening te houden met de standpunten van het Europees Parlement en zijn vetorecht. Nationale (en deelstatelijke) parlementen moeten zelf ook een actieve rol spelen en het gedrag van hun eigen regeringen in de Raad controleren, en een actief debat voeren doorheen de verschillende fases. Al de regeringen in België moeten het middenveld consulteren over onderhandelingsmandaten en -resultaten.

VOORSTEL SP.A – Bedrijven en mensenrechten

sp.a ziet ook voor bedrijven een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid in de toepassing van de mensenrechten wereldwijd. België moet koploper worden in internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. De Franse wet inzake ‘voorzorgplicht’ is een interessant model. België moet ook actief deelnemen aan de onderhandelingen voor het bindend VN-verdrag rond transnationale bedrijven en mensenrechten.

VOORSTEL SP.A - LGBT-rechten

We gaan voluit voor een buitenlandbeleid waarbij LGBT+-rechten de hoeksteen van vormen. De volgende minister van Buitenlandse zaken dient de wereldwijde Equal Rights Coalition verder uit te bouwen, we plaatsen als België bij alle internationale contacten holebi- en transgenderrechten nadrukkelijk op de agenda en we zetten onze schouders onder een Europees Rainbow Fonds dat directe (snelle) hulp van de LGBT+-activisten in nood biedt en dient voor preventieve hulp. We

steunen ook geen enkel land meer voor een internationale topfunctie of sportevent zonder dat zij hun steun uitspreken voor gelijke rechten voor LGBT+.

VOORSTEL SP.A – Zwarte lijst

We willen een Europese '*Global Magnitsky Act*' waarmee zware mensenrechtenschenders en corrupte functionarissen wereldwijd op een zwarte lijst komen.

3. Sociale Unie die welvaart eerlijk verdeelt

sp.a streeft naar een sociale Europese Unie met eerlijke fiscaliteit en minimumlonen en -inkomens in elke lidstaat. We willen betere internationale afspraken om belastingontwijking en -ontduiking van multinationals en datagiganten aan te pakken. Nu liggen de fiscale lasten eenzijdig op de schouders van werknemers en kmo's. We willen de marktversturende en concurrentievervalsende fiscale en sociale fraude bestrijden. We willen een doorgedreven strijd aangaan tegen sociale dumping in onder meer de transportsector.

sp.a wil ondernemers ondersteunen die in hun bedrijfsvoering rekening houden met de economische, sociale, ecologische en culturele gevolgen op korte en lange termijn. Multinationals moeten voldoen aan strenge eisen, vastgelegd in een Europees Paspoort voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. We willen een wettelijk kader definiëren dat de rol van coöperaties en bedrijven in de sociale economie bepaalt, hun maatschappelijke meerwaarde erkent en de nodige ondersteuning biedt.

VOORSTEL SP.A – Sociale buffers lidstaten

De eurozone kan maar werken als er solidariteit is en een lidstaat dus op buitengewone crisismomenten geholpen kan worden, bijvoorbeeld door een systeem van herverzekering van de werkloosheidsuitkeringen. Dit systeem heeft als grote voordeel dat er geen chaotisch crisismangement moet gevoerd worden en dat we sociale buffers inbouwen wanneer die het meest nodig zijn.

VOORSTEL SP.A – Minimumloon en -inkomen

We gaan voluit voor een versterking van een Sociale Unie. Daarom moeten alle rechten en principes uit de Europese Pijler van Sociale Rechten tegen 2024 in ambitieuze Europese wetgeving worden omgezet. Prioriteit moet daarbij gegeven worden aan een Europese Kaderakkoord voor minimumlonen en een Europese kaderrichtlijn over minimuminkomen, waarbij het principe verankerd wordt dat het minimuminkomen boven de armoedegrens moet liggen.

VOORSTEL SP.A – Eerlijke bijdrage multinationals

We beschermen de Belgische belastingbasis tegen belastingplanning en -shopping door multinationals door volgende maatregelen:

- Belgische gunstregimes zoals de karaattaks, de notionele intrestaftrek en de groepsbijdrage worden afgeschaft;
- de Europese anti-ontwijkingsrichtlijn in navolging van het OESO-actieplan tegen winstverschuiving en grondslaguitholling ('BEPS') wordt rigoureuus en zonder uitzonderingen omgezet. Zo wordt onder meer de algemene antimisbruikbepaling versterkt en wordt de excessieve intrestaftrek echt aan banden gelegd;
- we maken het gebruik van postbusvennootschappen illegaal via een strenge wettelijke definitie;
- de winst van door Belgische vennootschappen gecontroleerde buitenlandse vennootschappen wordt in België belast indien deze niet aan een minimale werkelijke belasting werd onderworpen in het buitenland;

- we voeren een belasting in op zogenaamde ‘grondslaguithollende betalingen’. Concreet houdt dit in dat betalingen aan verbonden ondernemingen niet aftrekbaar zijn als kost indien ze niet aan een minimale werkelijke belasting werden onderworpen;
- ondernemingen, zoals internetbedrijven, die niet in ons land gevestigd zijn maar hier wel een belangrijke omzet genereren, belasten we, volgens het basisprincipe van ‘belastingen worden betaald waar winsten gegenereerd worden’, in de vennootschapsbelasting via een ‘fictieve vaste inrichting’;
- om dubbele belasting te vermijden, stappen we over van het huidige systeem van vrijstelling naar een systeem van belastingkrediet. De verschuldigde belasting in België wordt dan verminderd met de reeds betaalde belasting in het buitenland, en niet meer volledig vrijgesteld zoals vandaag het geval is;
- de Dienst Voorafgaande Beslissingen (beter bekend als de rulingdienst) dient onberispelijk te zijn en moet in volledige transparantie werken. Elke voorafgaande beslissing wordt individueel gepubliceerd. De Hoge Raad van Financiën publiceert jaarlijks een rapport over de impact van de rulingdienst.

VOORSTEL SP.A - Harmonisering vennootschapsbelasting

Op Europees en OESO-niveau kiezen we voor een sterke fiscale harmonisatie van de vennootschapsbelasting:

- de BEPS-richtlijnen van de OESO/G20 rond de bestrijding van belastingontwijking van multinationals zijn een belangrijke eerste stap naar meer internationale, zelfs mondiale, samenwerking. Deze minimumvereisten moeten door alle landen ook effectief geïmplementeerd worden;
- een tweede pakket regels tegen winstverschuiving en grondslaguitholling is noodzakelijk om onder meer de digitale economie te vatten;
- op langere termijn willen we naar een volledig geharmoniseerde Europese vennootschapsbelasting. Een geharmoniseerde belastingbasis (CCCTB) en een Europees minimumtarief zijn daartoe een noodzakelijke stap;
- publieke land-per-land rapportering voor multinationale ondernemingen (*‘country-by-country reporting’*) wordt op Europees niveau ingevoerd: de verplichting dat multinationals gegevens over onder meer hun winsten, omzet en personeel rapporteren op een land-per-land basis, voor elk land en jurisdictie waar deze actief zijn, zowel binnen als buiten de EU;
- om in tussentijd fiscale staatssteun door Europese lidstaten snel en effectief terug te kunnen draaien, worden de diensten van Directoraat-generaal Concurrentie van de Europese Commissie versterkt. De Europese staatssteunregels worden maximaal ingezet tegen nationale lidstaten die belastingprivileges toekennen waarmee multinationals hun faire bijdrage ontwijken;
- van de banken vragen we een bijkomende inspanning via de invoering van een financiële transactietaks (FTT).

VOORSTEL SP.A – Financiële transactietaks

Op het Europese niveau blijven we ijveren voor de invoering van een financiële transactietaks (FTT) als extra bijdrage van de financiële sector, evenals voor de invoering van een Europese belasting op grote vermogens zoals vooropgesteld door Thomas Piketty. In afwachting van een Europese

vermogensbelasting wordt de Belgische effectentaks versterkt door het sluiten van de achterpoortjes.

VOORSTEL SP.A – Agentschap financiële criminaliteit

Met het oog op de effectieve aanpak van grensoverschrijdende financiële criminaliteit wordt een Europees agentschap gespecialiseerd in financiële en belastingfraude opgericht. Dit agentschap moet beschikken over controle- en onderzoekscapaciteit.

VOORSTEL SP.A – Transparant vermogen

De internationale standaard inzake de automatische uitwisseling van inlichtingen geven we navolging door eenzelfde derde-partijrapportering in te stellen voor de Belgische financiële instellingen met betrekking tot Belgische belastingplichtigen en de Belgische fiscale administratie. Hiermee wordt de transparantie ten aanzien van inkomen uit vermogen gelijkgetrokken met de bestaande transparantie ten aanzien van lonen. Dit zal zorgen voor een grotere spontane naleving van de fiscale wetgeving door belastingplichtigen en de strijd tegen uitkeringsfraude efficiënter maken.

VOORSTEL SP.A – Gegevens uitwisselen

De internationale standaard inzake de automatische gegevensuitwisseling van bankgegevens moet door alle landen worden geïmplementeerd op straffe van sancties. Daarnaast moet een gelijkaardige internationale standaard worden ingevoerd betreffende de automatische uitwisseling van gegevens over 'uiteindelijk begunstigden' van vennootschappen, stichtingen en trusts.

VOORSTEL SP.A – Strijd tegen sociale fraude

Hoewel er in de vorige legislatuur op Europees niveau heel wat stappen vooruit gezet werden in de strijd tegen sociale dumping en grensoverschrijdende sociale fraude, zijn er nog bijkomende maatregelen nodig:

- versneld operationaliseren van de Europese Arbeidsautoriteit;
- uitbreiden van de bevoegdheden van de Europese Arbeidsautoriteit met eigen inspectieteams die, als nationale inspectiediensten in gebreke blijven, in hun plaats het terrein kunnen opgaan. Omgekeerd kan een lidstaat de taken van haar inspectiediensten delegeren naar het ELA;
- hiertoe dient snelle en efficiënte uitwisseling van informatie tussen de bevoegde lidstaten mogelijk gemaakt worden, alsook openbaarheid van inspectierapporten en sancties tegen veelplegers waarbij de werknemers niet de dupe zijn. Om sociale fraude in de transportsector aan te pakken moet een gespecialiseerd 'European Road Transport Agency' opgericht worden en moet de slimme tachograaf voor 2024 ingevoerd worden voor alle commerciële voertuigen boven de 2,4 ton of voorzien op meer dan 9 passagiers;
- de administratieve regels rond de uitgifte van A1-attesten herzien en daarin het gebruik van digitale A1-attesten verplicht maken;
- het verplichten van gestandaardiseerde [digitale] sociale documenten en attesten in de hele EU (bv. loonbrieven, tewerkstellingsattesten, werkloosheidsdocumenten, ziekte- en invaliditeitsdocumenten, ontslagformulieren) en dit om controle te vergemakkelijken en vervalsingen tegen te gaan;
- alle digitale documenten moeten worden geüpload in het 'Internal Market Information System' (IMI), waar arbeidsinspecties van over de hele EU in de toekomst alle benodigde

informatie verzameld kunnen terugvinden en waar nationale autoriteiten vragen aan elkaar kunnen stellen die binnen een korte termijn verplicht moeten beantwoord worden;

- de aanmaak van een Europees ondernemingsregister dat openbaar en operationeel is in alle landen van de EU.

VOORSTEL SP.A – Geen sociale dumping in transportsector

Voor de transportsector zal zo snel mogelijk uitgebreide Europese wetgeving worden aangenomen en uitgevoerd zodat de bescherming tegen sociale dumping gewaarborgd wordt voor werknemers in de transportsector.

VOORSTEL SP.A – Tegen omzeiling sociale wetgeving

We blijven ons verzetten tegen voorstellen van de Europese Commissie die misbruik en omzeiling van sociale wetgeving vergemakkelijken, zoals de SUP-richtlijn over de oprichting van eenpersoonsvennootschappen en de invoering van de Europese Dienstenkaart.

VOORSTEL SP.A – Sociale bescherming in openbare aanbestedingen

De overheid toont het goede voorbeeld en neemt haar verantwoordelijkheid. Bij openbare aanbestedingen wordt systematisch nagegaan of de bedrijven die een offerte indienden zich houden aan de regels betreffende de arbeidsvoorwaarden, sociale bescherming en milieuwetgeving in ons land. Dit niet alleen op het moment van de indiening van de offerte, maar ook tijdens de uitvoering van de opdracht. Ook Europees wordt dit principe gehandhaafd. Wij werken intens samen met de inspectiediensten van de verschillende lidstaten, zodat wij geïnformeerd zijn dat ook buitenlandse bedrijven zich aan de regels houden.

VOORSTEL SP.A - Paspoort maatschappelijk verantwoord ondernemen

Multinationals die actief willen zijn in de EU, moeten voldoen aan een aantal strenge eisen, gebundeld in een Europees Paspoort voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Hiertoe moet de 'European Single Market Law' aangepast worden. Enkele voorbeelden van eisen: verplichtingen inzake de vertegenwoordiging van werknemers in de raden van bestuur. Verplichtingen inzake gendergelijkheid, zoals gelijk loon, het aandeel vrouwen in de raden van bestuur, procedures tegen ongewenst gedrag en een bedrijfsbeleid dat een goede balans tussen werk en vrije tijd garandeert. Verplichtingen met betrekking tot de beperking van de loonkloof in het bedrijf of tot de omvang van bonussen voor managers, transparantie inzake loonverhoudingen of de loonkloof. De verplichting om financiële en niet-financiële vermogens niet in belastingparadijzen onder te brengen. Verplichtingen inzake de milieu-impact van het bedrijf (carbon footprint, afvalmanagement, grondstoffenmanagement, geluidsimpact op de omgeving, ...).

VOORSTEL SP.A – Duurzame ontwikkelingsalliantie

Naar Italiaans voorbeeld (ASviS) pleit sp.a voor de uitbouw van een 'Nationale duurzame ontwikkelingsalliantie'. In zulk een alliantie gaan overheden in dialoog met alle betrokken stakeholders. Het realiseren van een duurzame ontwikkelingsagenda wordt sterk bevorderd wanneer een breed scala aan sociale groepen en stakeholders er hun schouders mee onder zetten en actief mobiliseren. Een EU-breed netwerk van sterke nationale allianties zal dan ook een enorme boost geven aan de realisatie van een duurzame ontwikkelingsagenda.

VOORSTEL SP.A – Diversiteit bedrijfsmodellen

sp.a promoot een grotere diversiteit aan bedrijfsmodellen: modellen die coöperatiever zijn, rekening houdend met sociale en ecologische overwegingen, bijdragen tot een eerlijkere verdeling van welvaart en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

VOORSTEL SP.A – Europees kader sociale economie

sp.a vindt dat er werk moet gemaakt worden van een Europees wettelijk kader voor alle vormen van sociale economie (coöperatieve vennootschappen, stichtingen, verenigingen, ...).

4. Goed inkomen en betaalbare facturen

Een fijne baan, een goed inkomen en tijd om werk en gezin te combineren. Daar gaat sp.a voor. Wie voltijds werkt, moet ook goed kunnen leven. Arbeid moet lonen, overal in de Europese Unie. Daarom is sp.a voor het invoeren van een minimumloon in elke lidstaat. Minimumlonen zijn belangrijk in de strijd tegen ongelijkheid en sociale dumping. Ze zijn broodnodig, want de EU telt bijna tien procent werkende armen.

Digitalisering en robotisering veranderen onze arbeidsmarkt ingrijpend. Technologie en innovatie zorgden de voorbije jaren voor meer banen. Maar ze maakten de ongelijkheid groter en het loonaandeel in de gecreëerde rijkdom kleiner. Voor sp.a is de cruciale vraag hoe we de door innovatie en productiviteitsgroei ontstane rijkdom verdelen en op wiens schouders de kosten van de transitie terecht komen.

Naast de klassieke arbeidsovereenkomst tussen werkgever en werknemer, en het klassieke statuut van zelfstandige is er een spectrum aan hybride arbeidsverhoudingen ontstaan (tijdelijke contracten, deeltijds werk, uitzendarbeid,...). De flexibilisering is eenzijdig op maat van de ondernemingen geschreven. Ten koste van werkbaar werk voor de werknemers. Dat maakt werknemers kwetsbaar en onzeker. De platformeconomie is eveneens hybride omdat wie de taken uitvoert (voor Deliveroo, Uber...) ten onrechte als zelfstandige wordt gekwalificeerd. Ook in de zorg-, cultuur- en de informaticasector groeit het aantal solo-zelfstandigen. We willen ook deze beroepsgroepen beschermen.

Voorts willen we ook op Europees niveau de facturen van de mensen billijk maken. We gaan voor betaalbare geneesmiddelen, transparante Europese banken, toegankelijk internet voor iedereen en Europese handhaving van de e-handel.

Onze gezondheidszorg draait vandaag te véél om geld en winst maken. Dat blijkt ook uit het geknoei met borstimplantaten. sp.a wil een Europese databank voor klachten over implantaten oprichten.

VOORSTEL SP.A – Meer tijd voor werkende gezinnen

We geven weer meer tijd aan werkende gezinnen met één globale 'time-outrekening' die collectief geregeld en afdwingbaar is. We maken zo een einde aan de doolhof van bestaande (niet-verplichte Europese) verlofvormen. De werknemer bepaalt autonoom wanneer en waarvoor zij of hij het krediet wenst aan te spreken. De sociale partners leggen een kader vast over de verwittigingstermijnen en de maximum- en minimumperiode voor time-out.

VOORSTEL SP.A – Investeren in kinderopvang en ouderenzorg

Iedereen moet een voltijdse job kunnen combineren met een aangenaam privéleven en kinderen. Daarom moeten we ook meer en blijvend investeren in collectieve diensten zoals betaalbare, kwalitatieve en flexibele kinderopvang en ouderenzorg. Ook van betaalbare huishoudelijke ondersteunende diensten maken we een prioriteit. Kinderopvang moet een recht zijn voor elk kind.

VOORSTEL SP.A – Betere moederschapsbescherming, ook voor zelfstandigen

We zorgen voor een betere moederschapsbescherming door de vergoeding op te trekken (geen inkomensverlies), de duur ervan uit te breiden naar 20 weken en door afwezigheden (wegens ziekte of een ongeval of werkverwijdering) tijdens de zes weken voorafgaand aan de geboorte niet te beschouwen als (prenatale) moederschapsrust. Ook breiden we de wettelijke beschermingen en rechten van zwangere werkneemsters uit tot zwangere zelfstandigen. We vatten de strijd aan tegen zwangerschapsdiscriminatie.

VOORSTEL SP.A – Verplicht ouderschapsverlof voor mannen

We zorgen voor een uitbreiding van bestaande verlofvormen die de combinatie van arbeid en gezin faciliteren en bevorderen een meer gelijke opname hiervan door de vergoeding ervan te verbeteren (geen inkomensverlies) en door de verplichte opname door mannen van de verloven die direct verbonden zijn aan de opvoeding van kinderen. Om te komen tot een meer gelijke opname ervan zorgen we ervoor dat:

- voor het vaderschaps-/geboorteverlof van tien dagen er geen inkomensverlies is, en dus een vergoeding van 100% van het nettoloon, evenals een verplichte opname van het verlof;
- die tien dagen stapsgewijs naar twintig dagen worden gebracht;
- de opname van ouderschapsverlof tijdens de eerste twee maanden (4 maanden voor eenoudergezinnen) eveneens mogelijk wordt zonder inkomensverlies.

VOORSTEL SP.A – Minimumloon in alle EU-landen

In alle landen van Europa moeten mensen recht hebben op een waardig loon. Dat is belangrijk om sociale dumping tegen te gaan én om landen op sociaal vlak dichterbij elkaar toe te doen groeien. Daarom moet er een Europees kaderakkoord komen waarbij in alle landen een minimumloon wordt ingevoerd dat tenminste 60% bedraagt van het nationale mediaanloon.

VOORSTEL SP.A – Transparante en voorspelbare werkomstandigheden

De installatie van een EU-breed verbod op 0 uren-contracten, contracten 'op afroep' en onbetaalde stages. Dit moet verankerd worden in de *'Directive on transparent and predictable working conditions'*, net als de vastlegging van minimumstandaarden voor alle types werk, met inbegrip van digitale jobs. De Belgische, gewestelijke en gemeenschapsinstellingen geven het goede voorbeeld, iedere stagiair bij een officiële overheidsdienst ontvangt een vergoeding.

VOORSTEL SP.A – Schijnzelfstandigheid aanpakken

We zorgen voor een ruimere definitie van werknemer die we ook Europees verankeren - in de geplande *'Directive on transparent and predictable working conditions'* - om schijnzelfstandigheid aan te pakken. De ruimere definitie van de werknemer zal ertoe leiden dat werkenden die nu een kwetsbaar zelfstandigenstatuut moeten aanvaarden, niet alleen een stabielere werksituatie met betere sociale bescherming hebben, maar ook bij een vakbond kunnen aansluiten.

VOORSTEL SP.A – Platformwerkers sociaal beschermen

Regulering van de platformeconomie door het opzetten van een nieuwe Europese regelgeving in aanvulling op de geplande *'Directive on transparent and predictable working conditions'* zodat de grijze zones in de regelgeving tot het verleden behoren. Deze nieuwe regelgeving moet een wettelijk kader scheppen en standaarden voor de bescherming van platformmedewerkers in het leven roepen om zo de *'race to the bottom'* van sociale rechten en arbeidsvoorwaarden te stoppen.

VOORSTEL SP.A – Betaalbare geneesmiddelen

Met ons 'pillenplan' garanderen we ook morgen toegang tot de beste geneesmiddelen. Want aan innovatieve geneesmiddelen die we niet kunnen betalen, hebben we niets. We begrenzen daarom de prijzen en maken komaf met geheime contracten. Via een ontwikkelingsfonds op Europees niveau zetten we nieuwe pistes van geneesmiddelenontwikkeling op. Net zoals de andere sectoren moet de farmaceutische industrie zich aan de budgettaire afspraken houden. Daarom schaffen we de beperkingen op hun responsabiliseringsbijdrage af.

VOORSTEL SP.A – Europese databank voor klachten over implantaten

De regelgeving rond implantaten moet worden verstrengd. De traceerbaarheid moet volledig centraal en verplicht worden. De autocontrole is onvoldoende gebleken en moet op federaal en Europees niveau verstrengd worden. In navolging van de Implant files wordt de Europese verordening inzake medische hulpmiddelen herzien om ervoor te zorgen dat consumentenorganisaties toegang hebben tot de Europese klachtendatabank en het Europese Geneesmiddelenagentschap toeziet op de veiligheid van de hulpmiddelen.

VOORSTEL SP.A – Transparante Europese banken

We geven een duidelijk competitie mandaat aan de financiële toezichthouder dat moet garanderen dat er voldoende competitie is qua financiële producten zodat consumenten gunstige tarieven en voorwaarden kunnen bekomen. De Europese Bankenunie moet afgewerkt worden met een Europese spaargarantie. Europese banken moeten volledige transparantie over financiële producten en de kosten die ze ervoor aanrekenen.

VOORSTEL SP.A – Geen duaal internet

Netneutraliteit is een basisbeginsel van het internet en moet te allen tijde verdedigd worden. We zorgen ervoor dat er geen duaal internet ontstaat met enerzijds een elitair, kostelijk en snel internet en anderzijds een vertraagd basisinternet.

VOORSTEL SP.A – Europese handhaving e-handel

In gevallen van grensoverschrijdende inbreuken, waaronder inbreuken in de sector van E-commerce is een nationaal wetgevend kader en handhaving niet afdoende. Handelaren kunnen handhaving omzeilen door zich elders binnen de Unie te vestigen. Wanneer je bijvoorbeeld als Belg schoenen koopt op Zalando.be en die worden niet geleverd dan moet je volgens de huidige regelgeving klacht indienen bij bevoegde instanties van het land waar de consument gevestigd is (België), maar moet de klacht behandeld worden door de bevoegde instanties van het land waar de onderneming gevestigd is (Duitsland). Het gebeurt vaak dat lidstaten honderden klachten krijgen over een praktijk gehanteerd door een onderneming die gevestigd is in een andere lidstaat, maar dat die laatste lidstaat omdat ze zelf geen slachtoffers heeft van die praktijk, niet of minder geneigd is om maatregelen te nemen. Een gebrek aan handhaving zorgt ervoor dat er een oneerlijk voordeel is voor handelaren die zich opzettelijk niet aan de juiste regels houden en zorgt voor een onveilige, onzekere consumentenmarkt. Daarom wil sp.a een Europese handhavingsautoriteit oprichten die bij dergelijke problematieken effectief kan optreden en sancties kan opleggen.

5. Zorgzaam Europa

In Vlaanderen en Brussel leeft één miljoen mensen met een inkomen onder de armoedegrens. Vijftien procent van de Belgische kinderen groeit op in armoede. Dat is onaanvaardbaar in één van de rijkste landen van de wereld. Daarom wil sp.a zowel op Vlaams als federaal niveau een ambitieus Masterplan Armoedebestrijding opstellen, waarin lokale besturen een belangrijke rol spelen. Op Europees niveau pleiten we voor Kindgarantie: we willen dat elk kind toegang heeft tot gratis gezondheidszorg, onderwijs en kinderopvang, degelijke voeding en (sociale) huisvesting.

Discriminatie is een onrecht. Ze ontnemt mensen kansen op de huur- of arbeidsmarkt en belemmert hen volwaardig aan het publieke leven deel te nemen. sp.a wil dat de overheid discriminatie actief opspoot. Of het nu gaat om discriminatie op basis van etnisch-culturele afkomst, gender, leeftijd, seksuele voorkeur of handicap...

VOORSTEL SP.A – Europese Kindgarantie tegen armoede

We stellen een Armoedepact voor dat zich ontwikkelt via convenanten tussen hogere overheden en de gemeenten. Een gemeenschappelijk kader moet toelaten dat deze convenanten verschillende ambitieniveaus hebben, met een navenante financiële ondersteuning. We stellen samen verbintenissen op en nemen de verantwoordelijkheid voor een wetenschappelijke meting van de resultaten. We gaan voluit voor een Europese Kindgarantie als essentieel onderdeel van een EU-breed armoedebestrijdingsplan. Deze Kindgarantie zorgt ervoor dat elk kind met een armoederisico toegang heeft tot gratis gezondheidszorg, onderwijs en kinderopvang, degelijke voeding en huisvesting. Ook een Europese strategie voor betaalbare en kwaliteitsvolle sociale woningen (via de uitsluiting van investering hierin van de begrotingsregels en het opnemen van criteria hierrond in het vernieuwde semester) maakt deel uit van het armoedebestrijdingsplan.

VOORSTEL SP.A – Mensenrechteninstituut

België maakt werk van de oprichting van een onafhankelijk mensenrechteninstituut, met het oog op het verwerven van de A-status op het vlak van onafhankelijkheid volgens de Beginselen van Parijs.

VOORSTEL SP.A – Seksuele geaardheid en genderidentiteit

Alle teksten, verdragen of internationale richtlijnen die discriminatie verbieden, moeten seksuele geaardheid en genderidentiteit of -expressie expliciet opnemen als ongeoorloofde discriminatiegrond.

VOORSTEL SP.A – M of V of X

We voeren een derde geslachtsaanduiding in voor personen met een genderidentiteit die niet past in de tweedeling M of V. We gaan voor de mogelijkheid om X als geslachtsaanduiding op alle vormen van identiteitsbewijzen te kiezen. We voeren de verplichting in om deze derde geslachtsaanduiding in een eerste fase in personeelsadvertenties van de overheden op te nemen. We bepleiten de invoering van deze derde geslachtsaanduiding ook op Europees niveau.

VOORSTEL SP.A – Uitwisseling van jongeren in Europa

We versterken de kwaliteit van ons onderwijs door internationale samenwerking en uitwisseling, zowel binnen het leerplicht- als het hoger onderwijs. We zetten in op mobiliteit van leerlingen,

studenten, leerkrachten en docenten en voorzien hiervoor op Europees en Vlaams niveau extra middelen. Hoger onderwijsinstellingen krijgen voldoende ruimte om zich als aantrekkelijke ontvangende instelling internationaal te profileren.

6. Overheid aan stuur van transitie naar andere economie

De klimaatverandering is de grootste uitdaging van de 21ste eeuw. Dat de uitstoot in België stijgt in plaats van daalt, is niet de schuld van burgers die hun gedrag niet zouden willen veranderen. 90 bedrijven zijn verantwoordelijk voor 2/3de van de wereldwijde broeikasgasuitstoot. De rijkste tien procent aardbewoners is verantwoordelijk voor de helft van de uitstoot.

Grote problemen vragen om grote oplossingen. Voor een ook nog eens rechtvaardige transitie naar een duurzame samenleving is er collectieve actie op nooit geziene schaal nodig. Dat kan alleen met een stevig politiek kader, helder geformuleerde doelstellingen en bindende afspraken. sp.a is voor een overheid die de handen uit de mouwen steekt, investeert in een daadkrachtig klimaatbeleid en de fossiele industrie reguleert. Dat moet ze op een sociaal rechtvaardige manier doen.

De nakende omslag naar een duurzame industrie beschouwt sp.a als een kans op nieuwe banen en welvaart. Maar dan moeten er tijdig maatregelen worden genomen die mensen de zekerheid geven dat de transitie voor hen niet bedreigend maar vruchtbaar kan zijn. Zonder eerlijke verdeling van de welvaart, zonder voldoende hoge minimumlonen, zonder sociale bescherming en zonder sterke publieke dienstverlening zal er geen draagvlak zijn voor de overgang naar een duurzame economie. De overheid, niet in het minst de EU, moet op die transitie anticiperen, ze begeleiden en investeringen kanaliseren naar bedrijven die transitie aan waardig werk koppelen. Een ambitieus Belgisch klimaatbeleid creëert volgens het Planbureau 80.000 nieuwe jobs. Maar het zullen andere banen zijn.

De meest vernieuwende producten (GPS, internet, slimme telefoons...) zijn het resultaat van publiek onderzoek aan universiteiten of in door de overheid geleide instellingen. sp.a wil de publieke middelen voor wetenschap en ontwikkeling doelgericht inzetten voor doordacht geselecteerde maatschappelijke behoeften, waaronder het klimaat. Onder druk van machtige lobbygroepen gaat nog altijd een veelvoud aan subsidies naar fossiele brandstoffen (in België jaarlijks minstens € 2,7 miljard, of 48% van de energiesubsidies, tegenover 23% naar hernieuwbare energie en 6 % naar energiebesparing). De Belgische grootbanken investeren jaarlijks meer dan € 40 miljard in steenkool, olie en gas. Voor elke euro die zij tussen 2009 en 2014 in hernieuwbare energie investeerden, ging er negen euro naar de fossiele industrie. sp.a pleit voor een ingrijpende koerswijziging. Wij willen een economie waar niet winst, maar mens en milieu centraal staan.

VOORSTEL SP.A - Europa voortrekker klimaatbeleid

We beperken de opwarming van de aarde tot 1,5°C. Europa speelt een voortrekkersrol in het internationale klimaatbeleid en neemt zo haar historische verantwoordelijkheid op. Dat betekent een minimale uitstootvermindering van 55% tegen 2030, CO₂-neutraal in 2040 en klimaatneutraal in 2050.

VOORSTEL SP.A – Europese Klimaatwet

Ook op Europees niveau streven we naar een klimaatverordening. Zo'n 'Europese klimaatwet' verankert de klimaatdoelstellingen van het Akkoord van Parijs in bindende wetgeving en zorgt ervoor dat alle andere Europese wetgeving in het licht staat van het halen van die doelstellingen. Zij zal

private investeerders een zeer duidelijk signaal geven en moet er ook over waken dat de lasten eerlijk verdeeld worden volgens het principe van de vervuiler betaalt, zodat bedrijven hun eerlijk deel betalen en de transitie rechtvaardig gebeurt. De wet zal zo bijvoorbeeld het Europees emissiehandelssysteem (ETS) in lijn dwingen met de doelstelling van CO2-neutraliteit in 2040 en klimaatneutraliteit in 2050. Dat geeft nationale klimaatwetten meer speelruimte, want vandaag ondermijnen de zwaktes van het ETS-systeem meer nationale ambitie. De wet bevat ook een mechanisme dat het beleid jaarlijks beoordeelt en automatisch aanscherpt indien de doelstellingen niet gehaald dreigen te worden. Hier zijn ook sanctie aan verbonden voor wie zijn steen niet bijdraagt. Een Europese klimaatwet is ook een belangrijke tool voor stakeholders om in nationale en Europese rechtbanken implementatie af te dwingen.

VOORSTEL SP.A – Rechtvaardige transitie

We verankeren het principe van rechtvaardige transitie (*'Just Transition'*) in alle beleidsprocessen die te maken hebben met de overgang naar een klimaatneutrale en circulaire economie, zowel op Europees als op lidstaatsniveau.

VOORSTEL SP.A - Transitiefonds

Mensen die werken in de klassieke, vervuilende industrieën, de wegwerpeconomie of de automobielsector gebaseerd op verbrandingsmotoren, moeten de zekerheid krijgen dat zij niet aan hun lot worden overgelaten. We richten een Fonds op voor Rechtvaardige Transitie dat de omslag moet helpen mogelijk maken én dat compensaties kan bieden aan werknemers die aan de verliezende kant van de transitie terecht dreigen te komen. We zorgen onder andere voor opleidingen en herscholingen voor die werknemers. Bovendien zorgen we dat fondsen binnen de verschillende budgetlijnen van het Europees meerjarig financieel kader toegewezen worden aan *'Just Transition'*-investeringen en dat geen enkele investering ondersteund wordt die de duurzame transitie ondergraaft.

VOORSTEL SP.A – Klimaat in handelsverdragen

Internationale klimaatverdragen moeten juridisch afdwingbaar zijn, net zoals handelsverdragen. Daarnaast moeten handelsverdragen ook klimaatbepalingen bevatten. We kunnen geen eerlijke handel voeren met landen die ongestoord het klimaat om zeep helpen.

VOORSTEL SP.A – Een derde van het onderzoeksbudget

We willen minstens 35% van de Europese onderzoeksbudgetten uit het Europees *'Horizon Europe'* programma toewijzen aan onderzoek dat helpt de klimaatdoelen dichterbij te brengen.

VOORSTEL SP.A – Man naar de maan

Daarnaast willen we een deel van het onderzoeksbudget vrijhouden voor maatschappelijke *'missies'*. Dit naar het voorbeeld van de *'Apollo'*-missie waarbij de eerste man op de maan gebracht werd. Dergelijke missie-georiënteerde onderzoeksprogramma's creëren focus, doen schotten tussen de verschillende onderzoekdisciplines en actoren vervagen en leveren ontdekkingen op die veel breder kunnen worden toegepast.

VOORSTEL SP.A – Investeren in publieke infrastructuur

Een gezond budgettair beleid mag geen barrière zijn voor het voeren van een beleid dat sociale duurzame ontwikkeling beoogt. Europa moet de begrotingsdiscipline beter verzoenen met de nodige

investerings in publieke infrastructuur, waarbij de afschrijvingen in de begroting ingeschreven worden en niet de investeringskost zelf. Productieve sociale investeringen moeten volledig buiten de begroting kunnen.

VOORSTEL SP.A – Gerichte overheidssteun

We geven overheidssteun minder als blote investeringssteun of subsidie en meer onder de vorm van participaties in een brede waaier van innovatieve *'start-ups'* en projectvennootschappen. Daarvoor doen we een beroep op de bestaande participatiemaatschappijen (GIMV, Participatiemaatschappij Vlaanderen, Limburgse Reconversie maatschappij) en maken we meer gebruik van Europese garantiesteun uit het Invest EU fonds. Zo keert een soort *'maatschappelijk innovatie dividend'* naar de maatschappij terug.

VOORSTEL SP.A – Duurzame investeringsfondsen

De Nationale Bank van België voert *'carbon stress tests'* uit om de blootstelling aan klimaatrisico's transparant te maken. De Europese centrale bank mag haar monetair beleid niet alleen richten op de 2% inflatiedoelstelling, maar moet haar beleid ook in lijn brengen met de 1,5°C klimaatdoelstelling. In plaats van bedrijfsobligaties op te kopen uit de fossiele economie (en die zo extra goedkoop kapitaal te verschaffen), moet zij zich richten op groene investeringsfondsen die een koolstofvrije en circulaire economie aansturen.

VOORSTEL SP.A – Europese emissiehandel

We optimaliseren de Europese emissiehandel (ETS) door een stijgende bodemprijs in te voeren en tegelijk het systeem uit te breiden tot een soort *'border adjustment tax'* die de toets van de Wereldhandelsorganisatie wel kan doorstaan. Dat werkt zo: voor constructiematerialen die onder ETS vallen, moeten voortaan niet enkel de producenten, maar ook de leveranciers een CO2-prijs betalen. De producenten kopen emissierechten voor alles wat boven de benchmark van best beschikbare technieken uitkomt, de leveranciers kopen de emissierechten voor de uitstoot die daaronder valt. Zo worden alle emissiekosten geïnternaliseerd. Deze aankoopverplichting voor leveranciers geldt zowel voor in Europa geproduceerde producten, als voor geïmporteerde producten. De opbrengsten van deze veiling rechten investeren we in onderzoek naar duurzame bouwmaterialen, zodat bouwen niet duurder wordt. Via monitoring- en reguleringsystemen zorgen we ervoor dat de vervuiler ook voor de gratis uitstootrechten betaalt en deze niet doorrekent in de prijzen.

VOORSTEL SP.A - Klimaatfinanciering

We besteden de inkomsten uit de Europese emissiehandel volledig aan klimaatbeleid en internationale klimaatfinanciering. Het ondersteunen van het concurrentievermogen van energie-intensieve bedrijven, waar nu jaarlijks 40 miljoen euro uit het klimaatfonds naartoe gaat, maakt geen deel uit van het klimaatbeleid. Bedrijven die compensaties ontvangen voor het Europese en Belgische klimaatbeleid wenden deze integraal aan ter ondersteuning van het klimaatbeleid door te investeren in energiebesparing of CO2-reductie. Op die manier verlagen ze hun energieafhankelijkheid en CO2-kosten, waardoor hun concurrentiepositie verbetert.

VOORSTEL SP.A – Geld voor arme landen

Om te garanderen dat ook de meest kwetsbare en armste landen hun klimaatuitdagingen de baas kunnen, komen we onze verplichting om voldoende en additionele internationale klimaatfinanciering

te voorzien na. We voorzien een billijk en stijgend aandeel dat niet weegt op het budget voor ontwikkelingssamenwerking en leggen de focus op de aanpassing aan de klimaatverandering.

VOORSTEL SP.A - Sociaal en duurzaam ontwikkelingspact

De criteria op basis waarvan de Europese Unie lidstaten beoordeelt, geven ook vorm aan haar beleid. Het strakke keurslijf van het Europees semester en het Stabiliteits- en Groeipact (SGP), dat voornamelijk in termen van budgettaire en monetaire parameters werkt, laat weinig ruimte voor sociale investeringen en duurzame ontwikkeling. We hervormen dit systeem tot een Sociaal en Duurzaam Ontwikkelingspact, in lijn met de VN-Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Dit doen we door het SGP aan te passen en uit te breiden met milieu-indicatoren en met een sociaal investeringspact. Een gezond budgettair beleid komt zo op gelijke voet met beleid dat sociale duurzame ontwikkeling beoogt. We hervormen het Europese semester, zodat het, naast de macro-economische doelstellingen inzake overheidsschuld en begrotingstekort ook bindende doelstellingen aangaande ecologische en sociale parameters bevat. Dit plaatst de 3 pijlers van duurzame ontwikkeling: *'people, planet, prosperity'* op een gelijk niveau. Deze bindende set wordt dan verder aangevuld met niet-bindende doelstellingen, gebundeld in een Sociaal en Duurzaamheidsscorebord.

VOORSTEL SP.A - Begroting sociaal en duurzaam

De wijze waarop de Europese Unie Griekenland heeft behandeld is onaanvaardbaar. De hervorming van het Europees semester moet die werkwijze onmogelijk maken. Het Europees beleid mag niet louter op economisch-budgettaire criteria gestoeld zijn, maar moet evenveel belang hechten aan sociale en duurzaamheidscriteria.

VOORSTEL SP.A – Dominante criteria

De nieuwe, Europese meerjarenbegroting moet opgesteld worden met als belangrijke leidraden de *'Sustainable Development Goals'* (SDGs), op de Europese pijler van sociale rechten en de Europese sociale wetten die deze rechten afdwingbaar moeten maken, op onze verbintenissen die voortvloeien uit het klimaatakkoord van Parijs en de principes van de duurzame transitie. Dit wil zeggen dat investeringen in onze welvaartsstaten en duurzame toekomst dominante criteria moeten zijn.

VOORSTEL SP.A – Publieke kredietbeoordeling

We richten een Europees publiek kredietbeoordelingsagentschap op dat de duurzaamheidsrisico's op lange termijn moet opvolgen. De huidige kredietbeoordelingsagentschappen hebben een marktmonopolie en hebben geen oog voor de duurzaamheidsrisico's op lange termijn. Risico's gelinkt aan duurzaamheid belangen elke burger aan en moeten daarom beoordeeld worden door de publieke sector.

VOORSTEL SP.A - Gelijk milieu-gebruiksrecht

Om de noodzakelijke internationale inspanningen in het kader van de strijd tegen de klimaatverandering rechtvaardig te verdelen, kan het 'gelijk milieu-gebruiksrecht' uitkomst bieden. Als elke inwoner van een land een 'gelijk uitstootrecht' krijgt, kunnen landen die meer uitstoten dan hun eerlijk aandeel, betalen aan landen die daaronder zitten, met de afspraak dat deze middelen ingezet worden voor duurzame energie, (her)bebouwing of een gewijzigd bodemgebruik dat leidt tot bijkomende koolstofopslag.

7. Europese gemeenschap van zon en wind

Vandaag is lineaire productie bijna altijd goedkoper dan circulaire productie. Dat willen we omkeren. In de kringlooeconomie van de toekomst is de producent verantwoordelijk voor de hele levensloop van materialen en producten. We moeten gaan naar kwaliteitsvolle producten die lang meegaan, zo weinig mogelijk energie verbruiken en makkelijk demonteer-, herstel- en herbruikbaar zijn.

sp.a streeft in België en de Europese Unie naar een rechtvaardige energiefactuur voor bedrijven, onder meer door oneigenlijke staatssteun tegen te gaan. Ten laatste in 2050 moet in heel Europa alle energie (100%) hernieuwbaar zijn. Door een Europees elektriciteitsnetwerk uit te bouwen, kunnen we een beroep doen op overschotten van hernieuwbare energie elders in Europa en kunnen we ons eigen surplus exporteren. sp.a wil een vliegtuigtaks invoeren, ziet de trein als belangrijkste alternatief voor de auto en wil ontploffingsmotoren vanaf 2030 bannen.

VOORSTEL SP.A – Kosten rechtvaardig verdelen

Het beleid in ons land en in de buurlanden zet vandaag te eenzijdig in op het wegwerken van 'kostenhandicaps' voor grote bedrijven, waarmee de 'race to the bottom' wordt aangezwengeld. Zo stelde Duitsland zijn energie-intensieve industrie grotendeels vrij van kosten voor het hoogspanningsnet en voor steun aan hernieuwbare energie, waarna de buurlanden vonden dat ze niet konden achterblijven. We maken werk van Europese beleidskaders of afspraken met de buurlanden die kruissubsidiëring en oneigenlijke staatssteun vermijden. In de Europese elektriciteitswetgeving moet een bepaling opgenomen worden die zorgt voor een rechtvaardige verdeling van de kosten over de verschillende klantengroepen.

VOORSTEL SP.A – Eco-design

We ijveren voor een ambitieuze en ruime Europese ecodesign-wetgeving die ook niet-energiegerelateerde producten opneemt. Naast energiegebruik worden ook andere parameters opgenomen in de verplichtingen wat betreft het ontwerp van producten zodat ze duurzaam, herstelbaar, herbruikbaar, demonteerbaar, recycleerbaar of up te graden zijn. Het gebruik van giftige stoffen, hormoonverstoorders en zeldzame grondstoffen wordt via ecodesign-richtlijnen zoveel mogelijk vermeden.

VOORSTEL SP.A – Unie van zon en wind

We bouwen een Europese Gemeenschap van zon en wind uit in plaats van een gemeenschap van kolen en staal. We steunen de realisatie van grote windeilanden in de Noordzee als volwaardig alternatief voor het versleten Belgisch nucleair park. In een beter geïntegreerde Europese markt kunnen overschotten aan groene stroom gemakkelijk worden vervoerd naar 'tekortgebieden'.

VOORSTEL SP.A – Tijdelijk investeren in aardgas

Aardgas is een fossiele brandstof die bijdraagt tot de klimaatopwarming. Op termijn moet dus ook aardgas uit onze energiemix verdwijnen. We doen enkel investeringen in aardgas-infrastructuur vanuit dit perspectief: om tijdelijk een alternatief te bieden voor vervuilende en onveilige technologieën als steenkool, olie en nucleaire energie. Om groene energie aan te vullen, maar zonder dat investeringen in echte duurzame technologieën in het gedrang worden gebracht of er een overcapaciteit dreigt te ontstaan. Wetende dat er haast geen missing links meer bestaan in ons

Europees aardgastransportnetwerk stoppen we ook met Europese subsidies voor de verdere uitbouw van dat netwerk. Daarnaast pleiten we voor een Europese bijmengverplichting voor hernieuwbare gassen voor aardgastransportbedrijven.

VOORSTEL SP.A - Vliegtaksen

We maken komaf met de Europese belastingvrijstellingen inzake accijnzen en BTW voor de luchtvaartsector. Daarnaast hervormen we het ETS-systeem zodat luchtvaartmaatschappijen emissierechten moeten kopen voor vliegverkeer van en naar Europa. De opbrengst van deze heffingen investeren we in meer op elkaar afgestemde en goedkopere Europese treinverbindingen.

VOORSTEL SP.A – Nachttrein door de unie

We zorgen ervoor dat er vlotte grensoverschrijdende verbindingen zijn. We bouwen een Europese hogesnelheidstreinennetwerk uit, zodat alle hoofdsteden makkelijk en snel bereikbaar zijn. Daarvoor zetten we ook in op nachttreinen. De prijzen moeten goedkoper zijn dan de prijs van een vliegtuigticket.

VOORSTEL SP.A – Veilige treinen, met begeleiders

De trein is het veiligste vervoermiddel en dat willen we ook zo houden. De aanbevelingen van de Commissie Spoorwegveiligheid willen we uitgevoerd zien. De uitrol van het Europese veiligheidssysteem ETCS zal zorgen voor een veiliger spoorverkeer en zal ook de stiptheid kunnen verbeteren. Maar niet enkel technologie is belangrijk in het veiligheids-verhaal ook menselijke aanwezigheid op de treinen is onontbeerlijk. Daarom willen wij geen *'one man car'* maar een treinbegeleider op elke trein.

VOORSTEL SP.A – Geen nieuwe ontploffingsmotor in 2030

We verplichten autoproducenten op Europees niveau om het aandeel wagens met nul-uitstoot op te drijven. Daarvoor verscherpen we de Europese Verordening rond de CO₂-uitstoot van wagens en bestelwagens, zodat vanaf 2030 geen nieuwe ontploffingsmotoren meer op de markt kunnen komen. Voor wagens met ontploffingsmotoren die tot dan nog worden verkocht, voeren we strengere EURO 7-uitstootnormen in, ook voor pollutanten die nu nog niet specifiek zijn gereguleerd, zoals methaan, ammoniak en stikstofdioxide. Wie de normen niet haalt, krijgt hoge boetes.

VOORSTEL SP.A – Constructeurs betalen katalysator

We pleiten op Europees niveau voor het opleggen van een hardware-retrofit programma voor EURO 5- en EURO 6-wagens die bovenmatig uitstoten. Deze wagens moeten op kosten van de constructeurs worden uitgerust met een nageplaatste katalysator zoals dat al het geval is in Duitsland.

8. Marshallplan biodiversiteit

Sociale herverdeling gaat over meer dan werk en inkomen. Het is voor sp.a ook zorgen voor een kwaliteitsvolle leefomgeving, gezonde lucht en voldoende natuur voor iedereen. Een duurzaam beleid rond natuur, bos, klimaat en waterveiligheid uitstippelen is een verhaal van grenzen willen en durven trekken. Hier en elders in de wereld. Om maar één voorbeeld te geven: de Europese import van landbouwproducten uit Latijns-Amerika, Zuidoost-Azië en Afrika is verantwoordelijk voor meer dan een derde van de wereldwijde ontbossing.

Voor sp.a gaat de strijd tegen de klimaatverandering hand in hand met die voor de redding van de biodiversiteit. Daarom pleiten we in eigen land voor een Marshallplan voor diversiteit en willen we de middelen voor het Europese milieu- en klimaatactieplan LIFE verdrievoudigen. We willen dat iedereen makkelijk toegang heeft tot gezonde en betaalbare voeding. Die moet met respect voor dieren, omgeving en landbouwers worden geproduceerd. We kiezen voor lokale producten, korteketendistributie en dier- en milieuvriendelijke kweek van basisproducten.

VOORSTEL SP.A – Budget milieu en klimaat: maal drie

Op Europees niveau pleiten we voor het optrekken van het LIFE-budget van 0,3% naar 1% van het totale EU budget.

VOORSTEL SP.A – Schone visserij

De Europese middelen worden gericht ingezet voor visserij met minimale tot geen impact op het mariene milieu. Indien het Verenigd Koninkrijk de EU verlaat, streven we ernaar het VK toch in het Europese visserijbeheersysteem te behouden.

VOORSTEL SP.A - Eendagskuikens

We verbieden het hakselen en vergassen van eendagskuikentjes en willen op Europees niveau de dierentransporten herleiden tot een maximum van 8 uur.

VOORSTEL SP.A – Label dierentesten

We kanten ons formeel tegen proeven op dieren waarvoor alternatieven bestaan. We pleiten voor een Europees label waardoor duidelijk wordt gemaakt bij welke producten er gebruik is gemaakt van testen op dieren. Het voedselagentschap en volksgezondheid moeten hier strenger op toezien en daarvoor de nodige slagkracht krijgen.

9. Gemeenschappelijk Europees buitenlands beleid

De Europese Unie kan de Belgische belangen en de Europese waarden efficiënter dan een kleine lidstaat verdedigen ten aanzien van machtsblokken als de Verenigde Staten, Rusland en China. De EU is nu al een actieve wereldspeler, maar heeft nog te weinig impact. Intussen wankelt De Pax Americana en lijkt het erop dat de VS zelf het team wil verlaten dat de mondiale krijtlijnen als 'force for the good' uitzet. Reden te meer om een volwaardig Europees buitenlands beleid uit te stippelen.

De economie is de afgelopen decennia verder geglobaliseerd. Maar de democratie volgde niet. De jaarlijkse media-aandacht voor het Wereld Economisch Forum in het Zwitserse Davos is daarvan een illustratie. Daarbovenop zet de opkomst van 'my country first' het multilateralisme onder druk. België heeft belang bij een mondiale orde met gezamenlijke regels en multilateralisme als uitgangspunt. Alleen zo kunnen we onze vrijheid en veiligheid behouden. Als klein land met veel buitenland kunnen we met de juiste inzet van ons diplomatieke netwerk boven ons gewicht boksen.

VOORSTEL SP.A – Constructieve wereldspeler

Een proactief en uitgesproken Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid moet van de EU een constructieve wereldspeler maken die met één stem spreekt. Een Hoge Vertegenwoordiger moet die stem vertolken met een netwerk van EU-ambassades. sp.a wil dat Belgische diplomaten de ontwikkeling van een gemeenschappelijk Europees buitenlands beleid aanjagen.

VOORSTEL SP.A - Midden-Oosten en Noord-Afrika

We formuleren een eigen Europees beleid voor de MENA-regio (*Middle East & North Africa*) los van de Amerikanen. We stoppen de deelname aan de Amerikaanse oorlogen in het Midden-Oosten. De Europese Unie moet een strategische partner zijn voor vrede, veiligheid, mensenrechten en ontwikkeling in de MENA-regio. Daarvoor worden alle delen van het buitenlands beleid (diplomatie, defensie en ontwikkelingssamenwerking) ingezet.

VOORSTEL SP.A - Israël en Palestina

Het Israëliisch-Palestijns conflict blijft één van de centrale conflicten in het Midden-Oosten. De uitbreiding van Israëliische nederzettingen is een zware schending van het internationale recht en maakt socio-economische ontwikkeling in de Palestijnse gebieden onmogelijk. België en Europa moeten daarom een 'differentiatiebeleid' uitbouwen dat de nederzettingen systematisch uitsluit uit alle politieke, financiële en economische relaties. Een leefbare, soevereine en onafhankelijke Palestijnse staat die vreedzaam zij aan zij leeft met Israël, binnen erkende en veilige grenzen, moet ons doel blijven.

VOORSTEL SP.A – Europese zetel Veiligheidsraad

We willen de besluitvormingsprocedure met betrekking tot het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid verschuiven van de unanimiteitsregel naar een gekwalificeerde meerderheid. Dit moet de stap naar een gemeenschappelijk permanent Europees zitje in de VN-Veiligheidsraad kleiner maken.

VOORSTEL SP.A – Assertieve investerings- en handelspolitiek

Onze investerings- en handelspolitiek moet assertief zijn. Het machtigste wapen van Europa is onze handelsbalans. We moeten onszelf bewust zijn van onze handels- en investeringsmacht en die gericht inzetten wanneer nodig, als stok achter de deur. Wanneer landen met ons de bruggen willen opblazen, is dat vooral ten nadele van hen. Dit laatste moeten we in het bijzonder tegenover Rusland en Turkije goed voor ogen houden.

VOORSTEL SP.A – Oneerlijke concurrentie bestrijden

We beschermen onze Europese economie tegen oneerlijke concurrentie uit o.a. China door toepassing van de Europese staatssteunregels op bedrijven die meedingen voor openbare aanbestedingen en door bescherming van kritische Europese infrastructuur tegen overnames.

VOORSTEL SP.A – Strategische partnerschappen

Politieke dialoog behouden met deze regionale en wereldspelers is evenwel in alle gevallen een eerste opdracht. Zonder diplomatieke slagkracht geraken we nergens. Een politieke verstandhouding behouden met belangrijke regionale en mondiale spelers als bijvoorbeeld China, Rusland, Turkije en Iran is onmisbaar. Strategische partnerschappen moeten opgehangen worden aan onze economische macht gekoppeld aan politieke dialoog rekening houdend met mensenrechten, fundamentele vrijheden en internationaal recht.

VOORSTEL SP.A – Energieafhankelijkheid inperken

We houden op onze eigen instabiliteit te financieren. We stellen alles in het werk om de energie-afhankelijkheid van Rusland en Saoedi-Arabië, beide exporteurs van instabiliteit, te beperken.

VOORSTEL SP.A - Saudi-Arabië en terrorisme

Saudi-Arabië moet op de Europese lijst komen van staten die steun leveren aan witwaspraktijken en terrorisme sponsoren.

VOORSTEL SP.A – Investeringsplan Afrika

Op het gebied van veiligheid, migratie en handel zal Afrika alleen maar belangrijker worden. De gevolgen van de klimaatverandering, de groeiende globale ongelijkheid, technologische revolutie en stijgend bevolkingsaantal zullen daar het meest voelbaar zijn en potentieel tot nog meer instabiliteit leiden. Daarom steunt sp.a het *‘European External Investment Plan’* dat Federica Mogherini lanceerde. Dit plan mobiliseert kapitaal voor duurzame investeringen, creëert Erasmus-plaatsen en stagemogelijkheden voor de Afrikaanse jeugd en staat bij in de Afrikaanse stedelijke ontwikkeling en infrastructuur.

VOORSTEL SP.A – Diplomatieke slagkracht versterken

Als we kiezen voor *‘diplomacy first’* vraagt dat om een versterking van onze diplomatieke slagkracht. We investeren daarom opnieuw in onze diplomatieke bezetting, bilateraal en multilateraal. Speciale aandacht gaat naar onze bondgenoten, opkomende economieën en landen in de gordel rond Europa. Waar mogelijk en opportuun werken we intensief samen met andere Europese lidstaten. Efficiënte consulaire dienstverlening aan Belgen in het buitenland verzekeren is prioritair.

- We brengen de transnationale bedrijven die een zwaar gewicht hebben in onze economie in kaart. Onze economische diplomatie moet deze systematisch en structureel opvolgen bij hun buitenlandse beslissingscentra.
- De benoemings- en promotiecriteria voor ons diplomatieke korps moeten opnieuw transparanter en objectiever worden. De organen waarbinnen deze beslissingen genomen worden, mogen niet vanuit de ministeriële kabinetten gevormd worden.

VOORSTEL SP.A – Legitimiteit VN vergroten

België moet met een trekkersgroep van gelijkgezinde landen zich maximaal inzetten om de legitimiteit van de Verenigde Naties te versterken en de effectiviteit te vergroten. Haar zetel in de VN-Veiligheidsraad is een uitstekende opportuniteit daarvoor.

VOORSTEL SP.A – Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen toetsen

Het behalen van de VN *'Sustainable Development Goals'* (SDG) is een belangrijke beleidsprioriteit van de verschillende Belgische beleidsniveaus. Dit kunnen echter geen vrijblijvende inspanningen zijn. Een doorgedreven jaarlijkse review voor onze regeringen moet deze inspanningen zorgvuldig toetsen.

VOORSTEL SP.A – Vredesopbouwfonds VN ondersteunen

België moet het vredesopbouwende werk van de Verenigde Naties maximaal ondersteunen. sp.a ijvert daarom voor een substantiële verhoging van de Belgische bijdrage aan het VN-Vredesopbouwfonds. Op nationaal niveau verhogen we de financiële middelen van het budgetlijn 'Vredesopbouw' van de FOD Buitenlandse Zaken.

10. Europa tegen ongelijkheid in de wereld

sp.a wil een menswaardig bestaan voor iedereen, in een wereld die de mensenrechten respecteert en aan iedereen alle kansen biedt. Daarom blijven wij ijveren voor internationale solidariteit en ontwikkelingssamenwerking. De strijd tegen armoede en ongelijkheid is gericht op sociale en ecologische rechtvaardigheid. Grotere gelijkheid leidt bovendien tot minder migratie.

Ontwikkelingssamenwerking is cruciaal bij de opbouw van duurzame welvaart en mensenrechten – uiteraard hoort daar ook een gericht handels-, milieu-, fiscaal en migratiebeleid bij. De door België onderschreven Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (DOD of SDG) van de Verenigde Naties vormen daarbij de leidraad. Ze leggen de band tussen welvaart, duurzaamheid en vrede.

VOORSTEL SP.A – Rechtvaardige fiscaliteit

Absolute beleidscoherentie in functie van de SDGs is een must: het kan niet langer, zoals nu in Jemen het geval is, dat België langs de ene kant humanitaire hulp biedt aan burgerslachtoffers en langs de andere kant via de gewesten wapens levert aan hen die die slachtoffers veroorzaken. Hoe oneerlijk en inefficiënt is het dat de bedragen die jaarlijks Afrika uitstromen vanwege fiscale gaten vele malen groter zijn dan de ontwikkelingsbudgetten die het ontvangt? België moet zeker op het vlak van rechtvaardige fiscaliteit in de wereld (Europese) initiatieven steunen en indien nodig zelf lanceren.

VOORSTEL SP.A – Klimaatverandering in ontwikkelingsbeleid

Klimaatverandering heeft het meeste impact op de meest kwetsbaren van deze wereld, nochtans hebben zij er het minst toe bijgedragen. Als we willen de SDG realiseren, dan is meer aandacht voor de klimaatverandering in ons ontwikkelingsbeleid cruciaal.

VOORSTEL SP.A – Stadsontwikkeling prioriteit ontwikkelingsbeleid

Stadsontwikkeling moet een prioriteit worden van het Belgisch en Europese ontwikkelingsbeleid. In Afrika wordt verwacht dat de stedelijke bevolking zal verdriedubbelen tegen 2050. Dat betekent dat twee derde van de steden vandaag nog niet gebouwd zijn. Nu is het moment om voor metropolen te zorgen in plaats van sloppenwijken. sp.a wil daarom inzetten op samenwerkingen die de stedelijke infrastructuur uitbouwen met aandacht voor lokale werkgelegenheid en het milieu.

VOORSTEL SP.A – Regionale samenwerking Afrika

Regionale samenwerking was de sleutel tot welvaart en veiligheid in Europa. Het ondersteunen van regionale samenwerking in Afrika, die aanzienlijk toeneemt, is dan ook een logische keuze om zo aan een grotere en duurzamere impact van onze internationale solidariteit te werken.

VOORSTEL SP.A – Wegwerken invoerbepalingen

De toegang van producten uit lage inkomenslanden tot de Europese markt bevorderen we door het wegwerken van tarifaire en administratieve invoerbepalingen. Zo'n verbeterde toegang moet gepaard gaan met steun voor de ontwikkeling van sociale rechten, goede arbeidsomstandigheden, een goed beheer van natuurlijke rijkdommen en de ontwikkeling van milieuvriendelijke productieprocessen en -methodes.

11. Europa voor wereldwijde ontwapening

We willen wereldwijd opnieuw voortgang boeken op het vlak van ontwapening en wapenbeheersing van conventionele en niet-conventionele wapens. Werken aan een kernwapenvrije wereld moet voor België opnieuw een prioriteit worden. Ten einde de internationale veiligheid te garanderen, wil sp.a de export van wapens en goederen aan strikte controle en grenzen onderwerpen.

VOORSTEL SP.A – België kernwapenvrij

sp.a wil dat België opnieuw een progressieve voorttrekkersrol speelt in nucleaire ontwapening. België moet zich dus hard maken binnen alle multilaterale fora voor bindende afspraken over non-proliferatie en het ontmantelen van bestaande kernwapens. We willen een kernwapenvrij België, waar dus geen (gemoderniseerde) Amerikaanse kernwapens gestationeerd zijn. Daarnaast mag de opvolger van de F-16 geen nucleaire capaciteit hebben. We ondertekenen onmiddellijk het VN-Verbodsverdrag voor kernwapens. Onder geen beding mag Europa opnieuw het toneel worden van nucleaire herbewapening, onder welke vorm dan ook.

VOORSTEL SP.A – Geen wapens naar on-rechtsstaten

sp.a wil geen wapens naar 'onrechtstaten' zoals Saoedi-Arabië. Een strikt beoordelingsproces en strikt toezicht op het eindgebruik moet voor ons via een nieuwe 'democratie-clausule' in het decreet Wapenhandel. Wapenexport is een realiteit, maar moet met duidelijke grenzen en standaarden. Wij toetsen aan de staat van de democratische rechtsstaat. De controle op de tussenhandel en het effectieve eindgebruik van 'onze' wapens moet strenger.

VOORSTEL SP.A – Europese autoriteit wapenexport

sp.a wil een harmonisatie van het gemeenschappelijk wapenexportbeleid in Europa. We willen daarom een Europese, onafhankelijke wapenexport-autoriteit die als scheidsrechter kan optreden wanneer lidstaten uiteenlopende beslissingen nemen over het exporteren van wapens.

VOORSTEL SP.A – Relatie met Saudi-Arabië herbekijken

We moeten in overleg met de deelstaten de Belgische diplomatieke, militaire, economische, commerciële en energie-gerelateerde betrekkingen met het Koninkrijk Saoedi-Arabië dringend herbekijken, gelet op de vreselijke praktijken die dit regime er op nahoudt inzake mensenrechten en fundamentele vrijheden, haar oorlogsmisdaden in Jemen en haar destabiliserende invloed in de regio en ook bij ons, om zo te komen tot een nieuwe Belgische strategie ten opzichte van dit land.

VOORSTEL SP.A – Verbod killer robots

België pleit binnen internationale fora voor een juridisch bindend verbod op de ontwikkeling, bezit en gebruik van volledig autonome wapensystemen ('killer robots'). Op nationaal niveau wordt eveneens zo'n juridisch bindend verbod ingesteld..

12. Europese landsverdediging: beter én goedkoper

Europese samenwerking op defensiegebied is voor sp.a onvermijdelijk. Het is bovendien goedkoper. Nu besteedt Europa jaarlijks 200 miljard euro meer aan defensie dan Rusland. Maar met 28 legers is er sprake van een gigantische versnippering van mensen en middelen. sp.a wil dat Europa zelf een eigen defensiebeleid ontwikkelt. Kern daarvan is dat de legers van de lidstaten beter gaan samenwerken. Als België een voortrekkersrol in zo'n Europees defensieverhaal wil spelen, moet het daartoe de nodige financiële inspanningen leveren en de besparingen op defensie stopzetten.

Cybercriminaliteit (datalekken, spionage, sabotage, afpersing...) neemt toe en is een bedreiging voor de digitale economie. Daarnaast misbruiken sommige landen digitale kanalen om het democratisch proces via 'fake news' en manipulatie te beïnvloeden of buitenlandse infrastructuur via cyberaanvallen te ontwrichten. Zo proberen ze het vrije samenlevingsmodel te ondermijnen. Ons land is onvoldoende gewapend om zich daartegen te verdedigen. De instanties die voor cyberveiligheid instaan, zijn te klein en er zijn vijf ministers voor bevoegd. Omdat de dreiging reëel is, wil sp.a dat Europa dringend een stevige cyberdefensie op poten zet.

De groeiende radicalisering is een risico voor de veiligheid en het samenleven. De jongste jaren werden de strafbepalingen voor terroristische misdrijven verstrengd. sp.a wil nu de financiering van het terrorisme op Europees niveau aanpakken.

VOORSTEL SP.A – Halt aan besparingen defensie

Onze militairen, onze defensie, hebben als eerste en voornaamste missie onze samenleving te beschermen. Dan moeten wij hen wel de middelen en de mogelijkheden geven om dat te doen. De besparingen op defensie moeten stoppen. We moeten substantieel investeren in functie van Europese defensie en investeringen in het personeel.

VOORSTEL SP.A – Investeringen in Europees verband

Militaire investeringen moeten steeds in Europees verband bekeken worden. Lidstaten moeten hun capaciteiten zo goed mogelijk op elkaar afstemmen, zodat er op termijn geen overcapaciteit van de ene taak of ondercapaciteit van de andere is. Daarom is er nood aan een duidelijke top-down aansturing vanuit de Europese ministerraad defensie, de Europese Dienst voor Extern Optreden en het Europese Defensieagentschap. sp.a gaat nog een stap verder. Wij willen ook defensieplanning vooraf coördineren op Europees vlak binnen het Europese Defensie Agentschap, voor ze op nationaal vlak voor te leggen voor analyse en beslissing. We willen daarbij maximaal gebruik maken van CARD (Coordinated Annual Review on Defence).

VOORSTEL SP.A – Afspraken PESCO nakomen

PESCO (Permanent Structured Cooperation) biedt een uniek platform waar Europeanen collectief hun capaciteiten kunnen genereren. Europese Defensie mag dan al niet voor morgen zijn, we bevinden ons op een keerpunt. We moeten een voorbeeldfunctie binnen PESCO vervullen en onze 'commitments' trouw nakomen. Ook bij andere grote strategische projecten kunnen we een rol spelen. We vinden onderzoeksbudget voor Defensie belangrijk, maar willen niet dat dit ten koste van civiel onderzoek gaat.

VOORSTEL SP.A – Humanitaire missies

Onze defensie moet buiten Europa bij voorkeur ingezet worden voor missies met een humanitaire invulling.

VOORSTEL SP.A – Industrie stimuleren

We willen PESCO gebruiken om onze Belgische en Europese industrie te stimuleren.

VOORSTEL SP.A – Samenwerking verankeren

We willen onze capaciteiten verder verankeren in samenwerking met partners (zoals we bijvoorbeeld met Nederland op marinevlak doen) alsook in EU verband.

VOORSTEL SP.A - Alliantie VS

We willen een alliantie tussen de VS en de EU, waarbij beide blokken als het kan samenwerken, maar als het moet ook apart kunnen opereren. We focussen ons op de veiligheid in en rond Europa, en moeten erkennen dat onze geografische belangen vaak niet dezelfde zijn als die van de NAVO.

VOORSTEL SP.A – Aanvullende grensbewaking

Militaire interventies kunnen als laatste redmiddel onvermijdelijk zijn, maar willen wij in eerste instantie gebruiken buiten de grenzen van EU of NAVO als onze eigen belangen rechtstreeks op het spel staan. Tussenkomsten zijn bij voorkeur preventief. Onze Defensie kan een aanvullende rol hebben bij Frontex in noodsituaties, maar politie en civiele organisaties staan in eerste instantie in voor de bewaking. Een veilige grens is niet gelijk aan een gemilitariseerde grens.

VOORSTEL SP.A – Extra investeren in digitalisering

Europa hinkt achterop (ten opzichte van China, de Verenigde Staten, Rusland, ...) op het vlak van cyberverdediging, robotisering en artificiële intelligentie. We zijn voor extra investeringen om opnieuw aansluiting bij de koplopers te krijgen en de digitalisering naar onze Europese normen en waarden te laten verlopen.

VOORSTEL SP.A – Een Europees beveiligingsnetwerk

sp.a wil zowel nationaal als Europees fors in cyberverdediging investeren. Een Europees cyberbeveiligingsnetwerk moet de nationale netwerken aansturen en coördineren.

VOORSTEL SP.A – Europees kader voor cyberverdediging

De veiligheidsdiensten moeten zich ook kunnen baseren op een wettelijk kader voor cyberdefensie die concrete defensieve, maar ook offensieve, bevoegdheden toekent en verplichtingen oplegt aan de internetproviders. Die moeten meewerken aan gerechtelijke onderzoeken en de toegang tot en de activiteit op het 'dark web' bemoeilijken. Dat wettelijk kader moet er ook op Europees niveau komen.

VOORSTEL SP.A – Financiering radicalisering aanpakken

De inlichtingen verkregen in het kader van de internationale automatische uitwisseling van bankgegevens mogen worden aangewend voor de vervolging van de financiering van terrorisme met inbegrip van het radicaliseringsproces.

VOORSTEL SP.A - We zijn gekant tegen het ongeoorloofd verwerven, doorgeven of verkopen van persoonlijke gegevens of het ondoorzichtig bijhouden ervan. Daarom zien we toe op een adequate naleving van de GDPR-richtlijn en garanderen we de optimale werking van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

VOORSTEL SP.A – Nationale strategie

De Nationale Veiligheidsraad moet opdracht krijgen om een uitgebreide nationale strategie uit te werken, als deel van zijn globale veiligheidsstrategie, om de dreiging van cyberaanvallen op sociale media op holistische wijze het hoofd te bieden.

VOORSTEL SP.A – Europese coördinatie

Bovenstaande strategie moet worden uitgevoerd door een coördinatiecel in de Nationale Veiligheidsraad, die met alle stakeholders het tegengaan van ongeoorloofde inmenging en manipulatiepogingen monitort, bestudeert, plant, en voorziet in training en sensibilisering. Dergelijke coördinatiecel moet er ook op Europees niveau komen.

13. Georganiseerd humaan asiel- en migratiebeleid

sp.a staat voor een menselijk en gecontroleerd asiel- en migratiebeleid. We kiezen uitdrukkelijk níet voor een opengrenzenbeleid dat ons elke controle doet verliezen. We kiezen ook niet voor een isolationistisch beleid dat ons op onszelf doet terugplooiën. sp.a is voorstander van goed georganiseerde migratie die steunt op partnerschappen en respect voor de mensenrechten. Zo kiezen we resoluut voor een humaan beleid dat wérkt. Een beleid met hoofd én hart. Dat door sp.a voorgestane duurzaam asiel- en migratiebeleid willen we zoveel mogelijk op EU-niveau vormgeven.

VOORSTEL SP.A – Investeren in land van herkomst

In eerste instantie willen we er mee voor zorgen dat de juiste politieke, economische, sociale en ecologische voorwaarden gecreëerd worden, opdat mensen in hun land van herkomst een vreedzaam, productief en duurzaam leven kunnen leiden en daar hun persoonlijke aspiraties kunnen vervullen. We willen voorkomen dat wanhoop en slechte omstandigheden mensen ertoe dwingen elders een bestaan te zoeken. Een correct migratiebeleid heeft daarom maar kans op slagen als het gepaard gaat met een eerlijk handelsbeleid en eerlijke fiscaliteit, waardoor ook ontwikkelingslanden delen in de winst. Duurzame conflictpreventie en vredeshandhaving zijn eveneens essentieel. Met een ontwikkelingsbeleid dat gericht is op investeringen en dat de levensomstandigheden van mensen ter plaatse drastisch verbetert door hen te empoweren, via onderwijs en economische opportuniteiten. Maar ook met een ambitieus beleid tegen de klimaatverandering, die vooral de armste landen treft. In de filosofie van het migratiepact ontwikkelen we een nieuw Noord- en Centraal-Afrikabeleid, gericht op sociale en economische ontwikkeling van irreguliere migratie. We steunen die ontwikkeling o.a. via de mogelijkheid tot circulaire migratie en door de lokale productie op een duurzame manier te integreren in de Europese productieketens.

VOORSTEL SP.A – Bescherming in de regio

Wie het land van herkomst ontvlucht, moet in de regio rond de oorlogszones een menswaardig leven kunnen leiden. Voor sp.a is 'bescherming in de regio' geen slogan, maar een ambitieuze strategie om ervoor te zorgen dat vluchtelingen niet genoodzaakt zijn 'door te vluchten'. In de wetenschap dat de hedendaagse conflicten veelal langdurige conflicten zijn en dat 90% van de vluchtelingen zich in eigen regio bevindt, ruilen we de huidige noodhulpbenadering van tentenkampen in voor een aanpak gericht op ontwikkeling op lange termijn, met o.a. een basisbedrag voor vluchtelingen die in de regio blijven. Een duurzame visie op 'bescherming in de regio' is gericht op het behoud en op het bevorderen van de vaardigheden van vluchtelingen en dus 'jobs in eigen regio'. Zo'n benadering is beter voor de gastgemeenschappen omdat de capaciteit van de nationale actoren wordt versterkt en vluchtelingen in staat gesteld worden deel te nemen aan het dagelijks leven van de gemeenschap en zo bij te dragen aan de lokale economie. Zo'n benadering is ook beter voor buurlanden van conflictlanden omdat uiteindelijk - na afloop van een conflict - bij terugkeer ook de voormalige conflictlanden beter worden heropgebouwd. Dit alles maken we mogelijk door een verhoogde financiering in een vroeger stadium. Zo maken we meteen ook een einde aan de vluchtelingenkampen zoals we die nu kennen en wordt een omgeving gecreëerd waar vluchtelingen in veiligheid kunnen leven, zodat ze stilaan hun leven opnieuw kunnen opbouwen.

VOORSTEL SP.A – Hervestiging door burgers

Wie kiest voor een gecontroleerd en menselijk asielbeleid, kiest voor hervestiging. Hervestiging is een procedure waarbij vluchtelingen geselecteerd en overgebracht worden van het land waar zij bescherming zochten naar een derde land, dat vooraf heeft ingestemd om hen duurzaam verblijfsrecht te geven. De EU moet de morele voortrekkersrol opnemen en in samenspraak met UNHCR tonen dat het mogelijk is om vluchtelingen op een gecontroleerde manier een plaats te geven in onze samenleving. In plaats van het huidige ontspoorde systeem van humanitaire visa via een wildgroei aan tussenpersonen pleiten we voor een gecontroleerd, transparant en sterk omkaderd systeem van 'hervestiging door burgers' zoals in Canada. Burgers of organisaties kunnen binnen een vastgesteld maximumquotum een hervestiging aanvragen via een humanitair visum voor vrienden, familie of kwetsbare personen in nood die zich in een oorlogssituatie bevinden en willen vluchten. Behalve in geval van een urgente reddingsoperatie doet in regel het VN-vluchtelingenagentschap de selectie wat vluchtelingen betreft, het Belgisch Commissariaat voor de Vluchtelingen dubbelcheckt. Een aanvraag kan enkel met bijhorend hervestigingsplan worden ingediend, met het oog op een optimale integratie. De burgers of organisaties nemen zo voor een bepaalde termijn de financiële verantwoordelijkheid mee op en staan eveneens garant - onder monitoring van de overheid - voor de opvang, de begeleiding en integratie, zodat ze veel sneller dan nu het geval is onze taal leren en een job vinden.

VOORSTEL SP.A – Arbeidsmigratie met partnerschappen

Bescherming (asiel) bieden we aan op basis van de nood van de asielzoeker. Arbeidsmigratie daarentegen gebeurt op basis van onze noden, op maat van de Europese en Belgische arbeidsmarkt. Om geschikte kandidaten te selecteren, werken we naar Canadees model met een puntensysteem dat de opleiding, werkervaring en talenkennis van elke kandidaat-migrant evalueert. Arbeidsmigratie moet deel uitmaken van Europese partnerschappen waar zowel landen van herkomst als bestemming bij te winnen hebben. Dat betekent concreet dat de Europese Unie in het kader van zo'n partnerschappen investeert in opleiding en tewerkstelling in landen van herkomst, zodat deze landen zich verder ontwikkelen en braindrain vermeden wordt. Arbeidsmigratie uit partnerlanden wordt mogelijk gemaakt, op voorwaarde dat kandidaat-migranten - door het volgen van dergelijke opleidingen én een inburgerings- en taalcursus - voldoende punten halen om voor een arbeidskaart in aanmerking te komen. We zetten daarbij ook in op circulaire migratie: we stappen af van het idee dat arbeidsmigratie noodzakelijk iets permanent is, maar geven mensen de kans om voor een beperkte periode in Europa te komen werken in sectoren waar er een tekort is. We sluiten zo'n partnerschappen enkel af met landen die bereid zijn hun onwettig in Europa verblijvende onderdanen terug te nemen. Zo wordt reguliere migratie meteen gebruikt als hefboom om irreguliere migratie tegen te gaan en een rechtvaardig terugkeerbeleid te bekomen.

VOORSTEL SP.A – Snelle procedures en integratie

Wie toch de oversteek maakt naar Europa, krijgt snel duidelijkheid. Een volwaardig Europees asiel- en migratieagentschap moet in staat zijn om asielaanvragen al aan de buitengrenzen (Italië, Griekenland, ...) snel en kwalitatief te behandelen, terwijl menswaardige opvang - met bijzondere aandacht voor de noden van kinderen - aan diezelfde buitengrenzen tijdens de behandeling van de asielaanvraag verzekerd wordt. We moeten voorkomen dat zich nog wantoestanden zoals die op de Griekse eilanden voordoen. Lidstaten die instaan voor de opvang aan de buitengrenzen worden volledig vergoed door de EU maar worden daarbij wel meteen strikt gemonitord. Zo worden de middelen effectief gespendeerd waarvoor ze bedoeld zijn en worden de kwaliteitsnormen gehaald.

Irreguliere migratie wordt ontmoedigd door snel duidelijk te maken dat wie niet aan de erkenningscriteria voldoet ook geen verblijfsrecht zal krijgen. In dat geval volgt onmiddellijke terugkeer. Bij erkenning daarentegen verzekert de EU via een afdwingbaar spreidingsplan de onmiddellijke toewijzing aan een EU-lidstaat. Bij die toewijzing wordt met het oog op een vlotte integratie maximaal rekening gehouden met het hoogste belang van het kind, de gezins- en familiebanden, het arbeidsmarktprofiel, de talenkennis, kwetsbaarheid, enz. In zo'n systeem kunnen de Dublin-regels op de schop. Door de Europese behandeling van asielaanvragen en het bijbehorende spreidingsmechanisme voorkomen we dat migranten zich ook binnen Europa aan een odyssee moeten wagen, vermijden we zowel de zgn. 'asielshopping' als de 'asielotterij' en verzekeren we tegelijkertijd dat migratie gecontroleerd maar toch menselijk gebeurt.

VOORSTEL SP.A - Strijd tegen mensensmokkel

Mensensmokkel wordt natuurlijk best op internationaal niveau via partnerschappen aangepakt. Als we de strijd tegen mensensmokkel ook vanuit België op een zinvolle manier willen opdrijven, dan moet het huidige Belgische beleid van doorschuifpolitiek doorbroken worden. Overlastbestrijding is in bepaalde omstandigheden nodig, maar is te veel in de plaats gekomen van echte smokkelbestrijding. We moeten daarom gaan van een 'strijd tegen de gesmokkelden' naar een 'strijd tegen mensensmokkelaars en smokkelnetwerken.' Een humane aanpak van gesmokkelden bij een interceptie is niet alleen vanuit menselijk perspectief gewenst, maar is ook simpelweg het efficiëntst. Wanneer gesmokkelden vertrouwen hebben in de Belgische instanties, zijn ze meer geneigd beter samen te werken met die instanties. Zo verschaffen ze de essentiële info waarmee smokkelaars gearresteerd en smokkelnetwerken opgerold kunnen worden. Daarom pleiten we voor de aanwezigheid van sociale werkers en tolken tijdens de intercepties, zodat een eventuele overbrenging naar gespecialiseerde centra snel kan volgen. Voor minderjarigen vragen we een geïndividualiseerde en veilige omkadering in een kleinschalig gespecialiseerd centrum, dat zich op een geheime afgeschermdde plek bevindt om te vermijden dat de netwerken van de uitbuiters de jongeren opnieuw op het spoor komen.

VOORSTEL SP.A – Omkadering Centrum voor transitmigratie

Het huidige 'centrum voor transitmigratie' is een lege doos en staat symbool voor de draaideurpolitiek van deze regering. sp.a vraagt daarom om een sterke omkadering van dit toeleidingscentrum: DVZ-personeel, tolken, maatschappelijke werkers, een contactpersoon van de dienst voogdij (zodat kinderen niet langer worden afgezet bij de eerste de beste bushalte), asiel-infoverstrekkers, specialisten mensenhandel/mensensmokkel of een contactpunt voor de smokkelmagistraat moeten er mee voor zorgen dat vertrouwen wordt gecreëerd. Zo kunnen zinvolle volgende stappen gezet worden in het proces, zoals bv. toeleiding naar de gespecialiseerde centra of begeleiding bij terugkeer.

VOORSTEL SP.A – Veilig en waardig terugkeerbeleid

Een duidelijk terugkeerbeleid is het sluitstuk van elk geloofwaardig asiel- en migratiebeleid. We pleiten daarom voor bijkomende terugnameakkoorden met derde landen, bij voorkeur op Europees niveau. In deze akkoorden wordt ook werk gemaakt van legale, gecontroleerde manieren om de EU te bereiken zoals studiebeurzen en gereguleerde arbeidsmigratie. Ontwikkelingsbudgetten en handelsakkoorden mogen niet als stok achter de deur gebruikt worden. Voor ons is een veilige en waardige terugkeer essentieel. Het huidige terugkeerbeleid verdient daarom een algemene evaluatie. We kiezen zoveel als mogelijk voor 'begeleide vrijwillige terugkeer' met aandacht voor

perspectief in het land van herkomst en slechts voor gedwongen terugkeer als het niet anders kan. De omstandigheden in de gesloten centra worden fors verbeterd. België herneemt bovendien haar rol van mondiale voortrekker op het vlak van alternatieven voor detentie. De opvolgingscommissie voor het terugkeerbeleid gaat o.a. na of de alternatieven voor detentie effectief voldoende worden uitgebouwd en benut, of de omstandigheden in de gesloten centra volstaan, of detentie inderdaad alleen gebruikt wordt wanneer dat noodzakelijk is, of de art. 3 EVRM-toets consequent gebeurt... en rapporteert daarover aan het parlement zodat onmiddellijk bijgestuurd kan worden.

VOORSTEL SP.A – Versterkt middenveld

Een beleid dat gaat voor duurzame oplossingen, gaat resoluut voor een opnieuw versterkt middenveld. Samen met het middenveld blaast de overheid de begeleiding en oriëntatie van migranten in onwettig verblijf nieuw leven in, prioritair gevoerd met betrekking tot gezondheidszorg, onderwijs en toekomstoriëntatie met het oog op het opstarten van verblijfsprocedures dan wel het opzetten van een terugkeertraject. We verzetten ons ten stelligste tegen de tendens van criminalisering van NGO's en andere hulpverleners.

VOORSTEL SP.A – Migratiewetboek en -departement

In afwachting van een volwaardig Europees asiel- en migratiebeleid (zie hierboven) kiezen we ondertussen in België voor een transparant, efficiënt en kwalitatief asiel- en migratiebeleid. We vervangen daarom het ingewikkelde en onvoorspelbare vreemdelingenwetboek door een leesbaar migratiewetboek, na een breed gedragen debat met deskundigen en stakeholders. In het verlengde daarvan laten we ook de Dienst Vreemdelingenzaken – die te zeer een black box is – evolueren naar een performant en gemoderniseerd 'Migratiedepartement'. Omdat een goed migratiebeleid gebaseerd is op feiten, zorgt dit Migratiedepartement voor uitgebreide en transparante rapportering. Zowel overheid als migrant is gebaat bij korte maar kwaliteitsvolle procedures. Wat specifiek de asielprocedure betreft, gaan we voor een behandelingstermijn van minder dan 4 maanden bij een onafhankelijke Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen. Vanzelfsprekend is de onverkorte naleving van de Conventie van Genève cruciaal, zodat wie in België recht heeft op bescherming ook effectief bescherming krijgt. Tijdens de behandeling van het verzoek om internationale bescherming houdt de opvang (zowel de collectieve als de individuele) zoveel mogelijk rekening met het profiel van de verzoeker. We pleiten voor voldoende opvangplaatsen die qua middelen en capaciteit flexibel zijn. We beperken de impact van de sterke schommelingen in de sector door de voorkeur te geven aan bufferplaatsen boven de naakte afbouw van plaatsen. We streven ook voldoende kwaliteit na door in te zetten op personeelsstabiliteit binnen het opvangnetwerk. Zo houden we de expertise en ervaring in het netwerk.

VOORSTEL SP.A – Belang van het kind

Het 'belang van het kind' moet zo optimaal mogelijk doorheen de procedures geïntegreerd worden, zodat ellende in een later stadium maximaal voorkomen wordt. Wanneer het gaat om kinderen die reeds langdurig in België verblijven pleiten we voor een zoektocht naar duurzame oplossingen, waarbij een multidisciplinair team de overheid adviseert. Wat betreft de niet-begeleide minderjarigen voeren we een nieuwe en betrouwbare procedure voor leeftijdsbepaling in, met bijhorende motivatieplicht. We zorgen ervoor dat deze procedure ook van toepassing is op minderjarigen die onterecht verklaren volwassen te zijn. Daarnaast introduceren we een systeem van 'tijdelijke voogdij' zodat onmiddellijk bij signalement van een niet-begeleide minderjarige al een voogd kan aangesteld worden. Opdat voogden hun taken tot een goed einde kunnen brengen,

verzekeren we voor hen de nodige vorming, omkadering, correcte vergoeding en redelijke werkdruk. Ook zorgen we voor voldoende financiering om de toegang tot geestelijke gezondheidszorg te verbeteren voor kinderen die aan hun vlucht trauma's hebben overgehouden.

VOORSTEL SP.A – Europese middelen voor gemeenten

Vandaag dragen Europese steden en gemeenten naar schatting 40% van de kosten voor integratie van nieuwkomers. Die kosten worden nauwelijks gecompenseerd. Daarom zou van de Europese middelen die naar lidstaten vloeien voor spreiding en hervestiging, 40% moeten toegekend worden aan het lokale niveau. Lokale besturen zouden daarbovenop een even groot bedrag moeten krijgen uit het ESF+ en de cohesiefondsen, zodat de solidariteit van de lokale bevolking wordt beloond. Dat geld moet onder andere kunnen gespendeerd worden aan uitbreiding van de stedelijke kinderopvang, bouw van scholen en huisvesting. Burgers, (ex-)vluchtelingen, middenveldorganisaties en experts moeten inspraak krijgen in de wijze waarop het geld wordt besteed.

VOORSTEL SP.A – Nieuwkomerspact

Nieuwkomers verplichten we tot een inburgeringstraject met basiscursus Nederlands, Maatschappelijke Oriëntatie en loopbaanoriëntatie. Maar de overheid moet dan tegelijkertijd een programma op maat garanderen om de zelfredzaamheid en de participatie van de deelnemers op professioneel, educatief en sociaal vlak effectief te verhogen. De eenzijdige nieuwkomersverklaring - die nu enkel op een selectieve manier plichten wil opsommen voor de nieuwkomer - ruilen we daarom in voor een nieuwkomerspact, op basis van wederkerigheid te sluiten tussen nieuwkomer en overheid. Zo'n nieuwkomerspact verplicht de nieuwkomer niet alleen tot het inburgeringstraject, maar bevat tegelijkertijd de garantie vanwege de overheid op een behoeftedekkend en flexibel aanbod. Als het gaat om 'inburgering en integratie' mag het immers noch bij nieuwkomer noch bij overheid bij woorden blijven.